

Rauma-Pyhäranta-Laitila-Uusikaupunki 2018-2019

Kalanti-Kairakatu uudistettavan voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

Tapani Rostedt 28.06.2018

Täydennysinventointi 26.4.-29.4.2019
Jaana Itäpalo

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologista inventointia Rauman ja Kalannin (nyk. osa Uutakaupunkia) välillä sijaitsevalla voimajohtolinjalla ja sen välittömässä läheisyydessä, koska voimajohtolinjaa parannetaan ja uusitaan. Työn tilaajat ovat Satavakka Oy ja TLC-Building Oy. Pääosin maastoinventointi tehtiin keväällä 2018 11.6.-14.6. yhteensä 3,5 päivän aikana. Esi- ja jälkityöt suoritti FM Tapani Rostedt. 26.4.-29.4.2019 tehtiin 2 kenttätöypäivän aikana täydennysinventointia Rauman puolella kulkevalla johtolinjauksella, jolla uudet pylväspaikat eivät olleet tiedossa vielä edellisenä vuonna ja lisäksi tarkastettiin Leppäsaaren ja Kurkisuon entuudestaan tunnetut röykkiökohteet. Työn suoritti FM Jaana Itäpalo.

Voimalinjalla inventoitiin arkeologisesti potentiaaleja kohteita, painopiste oli varsinkin muuttuvien pylväspaikkojen ja niiden lähiympäristön tutkimisessa. Inventoidun linjauksen pituus oli n. 36 km.

Voimajohtolinja-alueelta ja sen välittömästä läheisyydestä tunnetaan aikaisempien tutkimusten perusteella useita kiinteitä muinaisjäännöskohteita. Linjauksella ja sen läheisyydessä sijaitsevat kohteet tarkastettiin Uudenkaupungin puolella sijaitsevia Pihlava, Pihlava 2 ja Pihlava 3 kohteita lukuun ottamatta, koska ne on inventoitu vuonna 2017. Inventoinnissa voimajohtolinjan välittömästä lähiympäristöstä löytyi yksi uusi kiinteä muinaisjäännös ja kaksi muuta kohdetta.

Muinaisjäännökset *3 Alainen-Ohde*, *4 Ahmaro*, *8 Majantaustan haka* ja *10 Pahaistenkirkonmäki* sekä mahdolliseksi muinaisjäännökseksi tulkittu kohde *7 Niinilä* sijaitsevat rakentamisalueiden läheisyydessä, ja niissä kohteet suositellaan merkitsemään maastoon rakentamisen ajaksi.

Sisällys

1. Perustiedot.....	3
2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät.....	4
2.1. Esiselvitys.....	4
2.2 Tutkimushistoria.....	7
2.3. Maastoinventointimenetelmistä.....	7
3. Geologia, topografia ja maisema.....	8
3.1. Maastokuvaukset ja valokuvat.....	8
4. Alueen esihistoriallinen maankäyttö.....	18
5. Alueen historiallisen ajan maankäyttö.....	20
6. Tulokset.....	22
7. Yleiskartat.....	23
8. Kohdehakemisto.....	25
9. Kohdetiedot.....	26
10. Aineistoluettelo.....	64

1. Perustiedot

Inventointialue: Voimajohtolinja välillä Rauma, Kairakatu-Uusikaupunki Kalanti

Tilaaajat: Satavakka Oy ja TLT Building

Inventoinnin laji: osainventointi

Kenttätöaika: 11.6.-14.6.2018, yht. 3,5 päivää ja 26.4.-29.4.2019, yht. 2 päivää

Korkeus: n. 5 – 40 m mpy

Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto

Kopio raportista: Museoviraston arkisto (digitaalinen ja paperikopio), Turun Museokeskus (digitaalinen), Satakunnan Museo (digitaalinen)

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: 1956 Anna-Liisa Hirviluoto, inventointi, Hiekka

1961 Kerttu Itkonen, inventointi, Isotalo

1964 Matti Huurre, inventointi, Majantaustan haka, Pihlava

1983 tekijä ei tiedossa, tarkastus, Helistö II

1983 Turun yliopisto, Isotalo

1994 Sirkku Pihlman, inventointi, Hiekka

1996 Heljä Brusila, tarkastus, Majantaustan haka

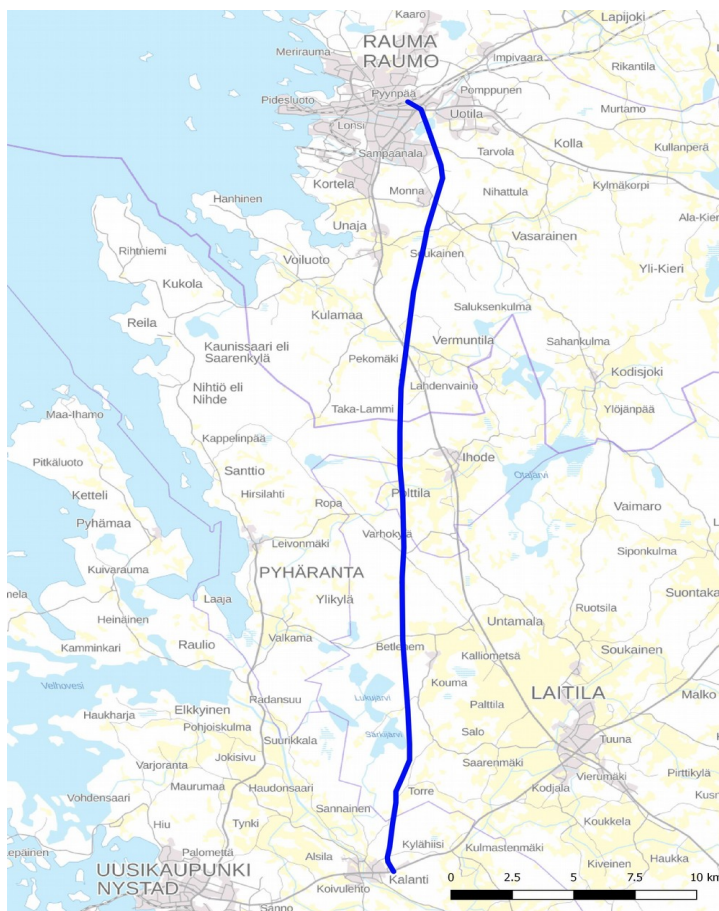
2005 Petteri Pietiläinen, inventointi, Kurkisuo

2005 Marja Pälikkö, tarkastus, Majantaustan haka

2006 Marja Pälikkö ja Kaarlo Katiskoski, hoito, Majantaustan haka

2009 Kreetta Lesell, inventointi, Alainen-Ohde, Betlehem, Ahmaro, Helistö II, Hiekka, Niinilä, Majantaustan haka, Pahaistenkirkonmäki

2017 Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz, inventointi, Pihlava, Pihlava 2, Pihlava 3

Kartta 1. Voimajohtolinjauksen sijainti merkitty sinisellä viivalla. Taustakartta MML 4/2019.

2. Inventoinnin lähtökohdat ja menetelmät

Rauman ja Kalannin välistä voimajohtolinjaa parannetaan ja uusitaan. Uusittava verkkolinja on noin 36 km pitkä ja se sijoittuu Uudenkaupungin (ent. Kalanti), Pyhärannan, Laitilan ja Rauman kuntien alueelle. Voimajohto suunnitellaan nykyisen purettavan johdon paikalle pääsääntöisesti harustetuin pylvin.

Johdon uusimiseksi tehtiin yleissuunnittelu jo vuonna 2009, jolloin arkeologi Kreetta Lesell suoritti suunnitelman mukaisten pylväspaikkojen arkeologisen inventoinnin. Johdon uusimista ei tuolloin kuitenkaan toteutettu. Nyt johtolinjan uusiminen on tullut ajankohtaiseksi, ja vuonna 2009 tehty yleissuunnittelu uusitaan. Tässä yhteydessä pylväspaikat muuttuvat osittain aikaisemmin suunnitelluista, joten uusi päivitetty arkeologinen inventointi oli tarpeen. Satakunnan Museo ja Varsinais-Suomen maakuntamuseo edellyttivät lausunnoissaan erityisesti uusien suunniteltujen pylväspaikkojen tarkastamista.

Kesäkuun puoleenväliin mennessä uudet pylväspaikat olivat tiedossa Laitilan ja Pyhärannan osalta. Rauman ja Kalannin alueilla koko voimajohtolinja inventoitiin sen sijaan että huomio olisi kiinnitetty vain uusiin pylväspaikkoihin ja niiden lähiympäristöön. Kenttätyöt suoritettiin 11.6.-14.6.2018 välisenä aikana, esi- kenttä- ja jälkityöt suoritti arkeologi Tapani Rostedt.

Tutkittava suunnittelualue kulkee seuduilla, joilla ei esitöissä tarkastettujen vanhojen karttojen perusteella ole odotettavissa keskiaikaisia kylätontteja. Suunnittelualan lähiympäristöstä tunnetaan runsaasti rautakauteen ja pronssikauteen ajoitettavia muinaisjäännöksiä, joten samankaltaisia kohteita oli mahdollisesti odotettavissa myös inventoinnin yhteydessä.

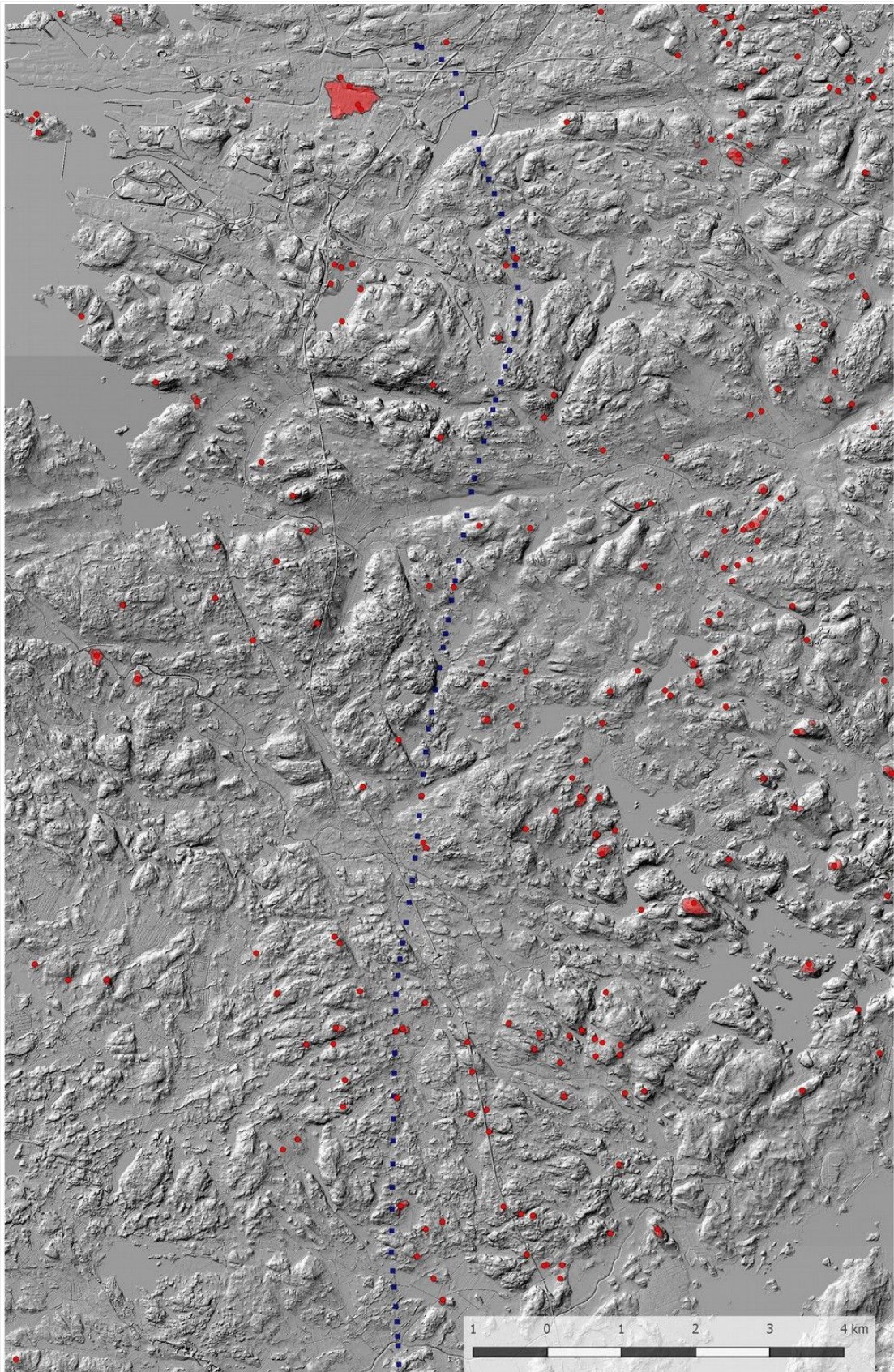
Inventoinnin painopiste oli muuttuvan maankäytön alueilla, ts. alueilla joille suunnittelussa osoitetaan uusia pylväspaikkoja. Muita alueita käytiin läpi arkeologisesti potentiaalisilta alueilta. Tutkittavalta alueelta tunnettiin ennen inventointia 13 suunnittelussa huomioitavaa kohdetta, niistä osa on kiinteitä muinaisjäännöksiä ja osa muuksi kulttuuriperintökohteeksi tulkittavia kohteita. Kaikki ennestään tunnetut linjalla sijaitsevat kohteet tarkastettiin lukuun ottamatta kohteita Pihlava, Pihlava 2 ja Pihlava 3, koska ne oli edellisenä vuonna inventoitu.¹

Tässä selvityksessä etsittiin pääasiassa uusia muinaisjäännöksiä, mahdollisuuksien mukaan pyrittiin myös huomioimaan muita kulttuuriperintökohteita sekä ihmisen toiminnan seurauksena syntyneitä rakenteita ja muutoksia luonnonympäristössä, joilla voi olla merkitystä kokonaiskuvan saamiseen hankkeen vaikutuksista arkeologiseen kulttuuriperintöön.

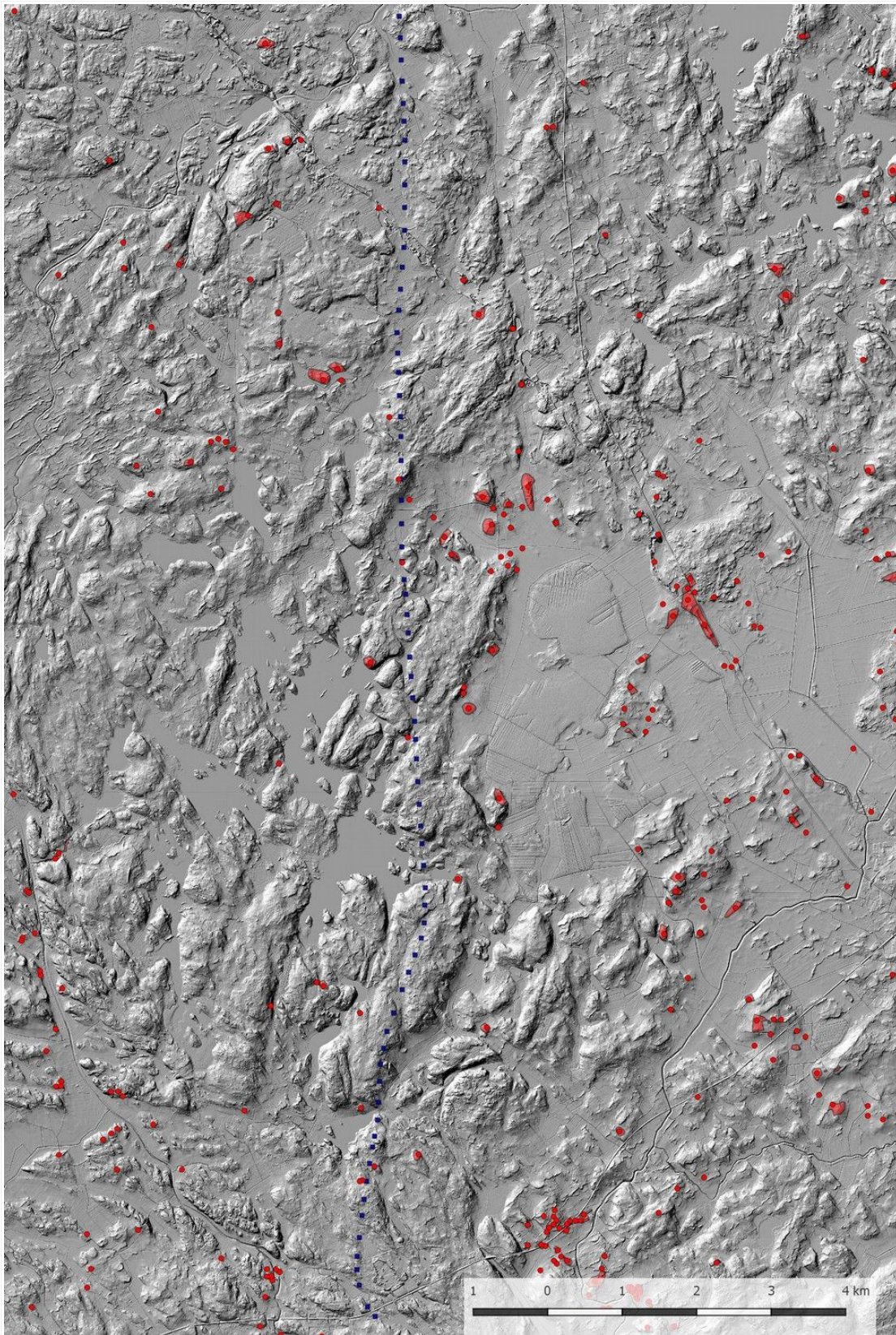
2.1. Esiselvitys

Muinaisjäännösten paikallistaminen ja arviointi perustuu tutkimusalueella ja sen lähiseuduilla aikaisemmin tehtyjen arkeologisten selvitysten tuloksiin. Näiden tietojen lisäksi esiselvityksessä käytettiin eri aineistoja, joiden avulla voidaan erottaa muinaisjäännösten sijainnin kannalta relevantit alueet. Esihistoriallisten kohteiden osalta kaukokartoituksessa keskeisiä aineistoja ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen korkeusmallit sekä laserkeilausaineiston pistepilviaineisto. Laserkeilausmenetelmä tuottaa hyvin tarkkaa tietoa kohteensa pinnanmuodoista, ja sen avulla voidaan paikantaa lähinnä erilaisia kuoppakohteita, kuten asu- muspainanteita, tervahautoja ja hiilimiiluja tai isoja vallirakenteita. Historiallisen ajan kohteita etsittiin topografian, kirjallisuustietojen, perimätiedon, paikannimistön ja internetistä löytyvän historiallisen karttamateriaalin avulla, kuten pitäjänkartojen, rajakarttojen, tie- ja liikennekarttojen, sotilaskarttojen tai myös alueesta laadittujen vanhimpien peruskarttojen avulla.

¹ Aiemmat kohdetiedot Museoviraston kulttuuriympäristön rekisteriportaalin mukaan (luettu 11.6.2018), www.kypfi.fi.

Kartta 2. Lidar-aineiston pohjalta havaittava rinnevarjostusmalli suunnittelualueen pohjoisosasta, tausta-aineistot Mml 4/2019. Tunnetut arkeologiset kohteet punaisina ympyröinä ja alueina rekisteriportaalin mukaan.

Kartta 2 b. Lidar-aineiston pohjalta havaittava rinnevarjostusmalli suunnittelualueen eteläosasta, tausta-aineistot Mml 4/2019. Tunnetut arkeologiset kohteet punaisina ym pyröinä ja alueina rekisteriportaalin mukaan.

2.2 Tutkimushistoria

Käytettävissä olevien tietojen perusteella tutkimusalueen eri kunnissa on tehty useita inventointeja, niiden tutkimuksista kuitenkin vain murto-osa on ilmeisesti kohdistunut nyt tutkittaville alueille. Raumalla tutkimusaluetta tai sen lähistöä on inventoinut ainakin Kerttu Itkonen (Rauman maalaiskunnan inventointi 1961) ja Petteri Pietiläinen (Rauman Vermunttila tielinja inventointi), Pyhärannassa on inventoinut Matti Huurre (Pyhämaan kiinteät muinaisjäännökset 1964), Juha-Matti Vuorinen (1986) ja Heljä Brusila (2005). Laitilassa inventointia ovat suorittaneet mm. Theodor Schvindt (1895), A. M. Tallgren (1912) ja Anna-Liisa Hirviluoto (1956). Kalannissa on laajemmin inventoinut Matti Huurre (1964) ja H.-P. Schulz ja Jaana Itäpalo (Kalannin alueen osayleiskaavan inventointi 2017). Kohdealueen välittömässä läheisyydessä on lisäksi tehty useita yksittäisten kohteiden tarkastuskäyntejä. Koko nyt uudistettavan voimajohtolinjauksen vaikutusalueen inventoinnin on tehnyt Kreetta Lesell (Rauma-Kalanti, Uusikaupunki, Uudistettavan voimajohtolinjan inventointi 2009).

2.3. Maastoinventointimenetelmistä

Maastoinventoinnissa tarkastettiin Rauman ja Kalannin (nyk. Uusikaupunki) välillä sijaitsevan voimajohtolinjan vaikutusalue kattavasti. Vain muutamat loivapiirteiset alueet tasaisilla pelloilla ja suomaastossa jätettiin tutkimatta. Laajemmin kontrolloitiin maaperän ja topografian perusteella tyypilliset muinaisjäännöspotentiaaliset alueet. Eryistä huomiota kiinnitettiin muuttuvien voimajohtopylväiden sijaintipaikkoihin ja niiden sijaintiin suhteessa havaittuihin muinaisjäännöksiin. Taustaselvityksen perusteella tasaisia soita oli relevanttia inventoida vain muutamilla valikoiduilla kohdilla, niitä ei nyt tutkitulla alueella muutenkaan ollut kovin runsaasti.

Tietoja aikaisemmin löydetystä muinaisjäännöksistä käytettiin inventoinnissa hyväksi. Alueen ylimmät osat sijaitsevat kivitörmillä korkeuksilla ja alueella sijaitsee korkeita kallioalueita, joille tiedetään lähialueilla rakennetun hautausmaita. Vaikka inventointia suunniteltaessa oli tiedossa seudulle tyypilliset muinaisjäännökset ja niiden sijainti, käytiin lähes koko voimajohtolinjan vaikutusalue läpi korkeimpia kallioita myöten. Työ tehtiin maastotarkastuksena, jossa huomio kiinnitettiin maanpinnalle näkyviin muinaisjäännöksiin. Edelleen maastotarkastuksen yhteydessä kiinnitettiin huomio topografiaan, jonka perusteella jonkin alueen soveltuvuutta asutukselle arvioitiin. Tässä yhteydessä havainnoitiin myös kallioalueiden vetiset notkelmat ja suot. Niiden tarkastukseen ei kuitenkaan käytetty siinä määrin aikaa kuin kuivempien metsä- ja kallioalueiden tarkastamiseen, sillä suoalueitten kokonaisvaltainen tutkimus ei tämän inventoinnin resurssien puitteissa ollut mahdollista.

Maastossa tarkastettiin kattavasti kaikki tiedossa olleet muuttuneet pylväspaikat voimajohtolinjalla ja sen vaikutusalueella. Pääsääntöisesti tarkastettiin silmänvaraisesti tarkemmin myös ne alueet, jotka esiselvityksen perusteella osoittautuivat relevantteiksi löytää uusia muinaisjäännöksiä. Lähtökohtaisesti tarkastettiin noin 100 metriä leveä kaistale tutkittavalla linjauksella, vain poikkeustapauksissa tutkittavaa aluetta laajennettiin. Inventointi perustui pääosin silmänvaraisiin pintahavaintoihin. Uusia muinaisjäännöksiä etsittiin mm. maanpinnan korkeussuhteiden, maaperän ja poikkeavan kasvillisuuden perusteella. Mahdollisten kulttuurikerrosten toteamiseksi ja rakenteiden iän (resetti / muinaisjäännös) sekä tarkoituksen selvittämiseksi tehtiin tarvittaessa lapiolla n. 30 x 30 cm:n kokoisia koekuoppia ja kairasta käsikairalla. Havaitut ympäristöstä erottuvat kohteet valokuvattiin ja niiden ympäristöstä kirjattiin maasto- ja maisemaselvitykset sekä mahdolliset taustatiedot.

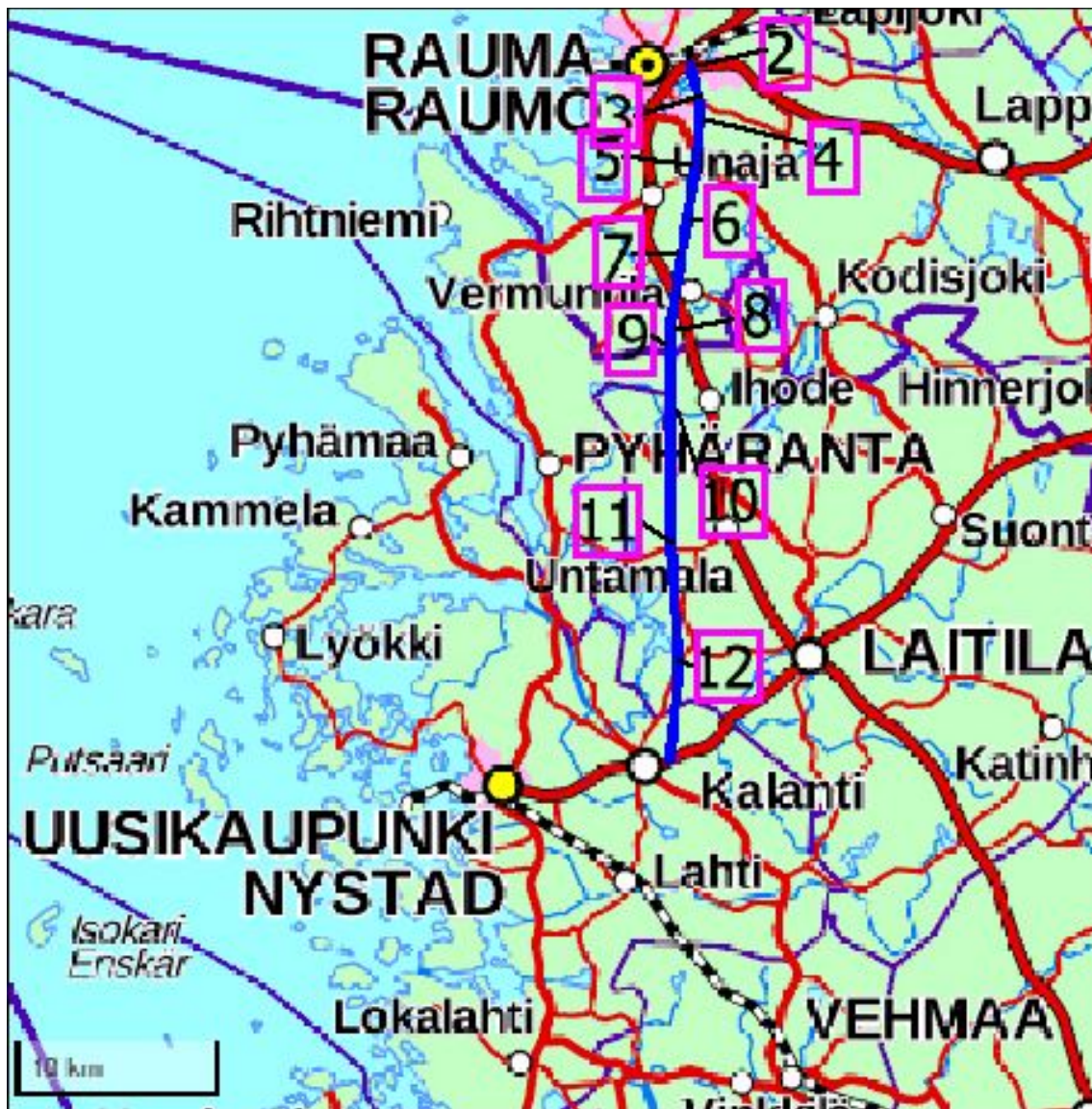
Muinaisjäännösten sijainti mitattiin gps-paikantimella (Garmin GPSmap 62s), jonka tarkkuus on n. +/- 3-6 m. Paikkatietohallintaan käytettiin QGis 3.0.2 -ohjelmaa ja Lastool -ohjelmaa liidaripistepilviaineiston käsittelyssä ja terrain-analyysissä.

3. Geologia, topografia ja maisema

Uudistettava voimajohtolinjaus kulkee Raumalta Kalantiin (nyk. Uusikaupunki). Maasto alueella on pääasiassa metsää kasvavaa kalliota ja kivikkoa. Vallitsevana asumattomilla alueilla ovat eri kasvuvaiheissa olevat talousmetsät. Suota ja peltoja tutkimusalueella on suhteellisen vähän, ne sijaitsevat lähinnä matalammissa laaksoissa. Maaperä muualla kuin kallioalueilla on pääasiassa pohjamoreenia, pintakerroksessa karkeusasteeltaan vaihtelevaa moreenia ja turvetta tai savipohjaista hiesua. Maastossa häiriintymättömiä hienompaa soraa tai hiekkaa sisältäviä vyöhykkeitä havaittiin vain vähän, arkeologiselta kannalta lupaavimmille alueille tehtiin joitakin lapionpistoja.

3.1. Maastokuvaukset ja valokuvat

Kartta 4. Vuoden 2018 kuvauspaikat 2 – 12, numerot viittaavat valokuvien numerointiin raportissa. Pohjana Maanmittauslaitoksen karttarasteri 06/2018.

Kuva 2. Rakennettua linjanosaa voimajohtolinjan Rauman puoleisessa alkupäässä Lajon kaupunginosassa.

Kuva 3. Voimajohtolinjaa Rauman eteläpuolella. Pohjoisluoteeseen.

Kuva 4. Aiempi rajaus Helistö II kohdalta ja kohdekoordinaatit ortokuvalla. Suunnitellut uudet pylväspaikat sinisenä neliönä. Ortokuva Mml 04/2019.

Kuva 5. Peltomaisemaa Unajan pohjoispuolella. Taustalla maasto muuttuu jälleen kallioisemmaksi. Etelään.

Kuva 6. Peltomaisemaa Pahaistenkirkonmäen eteläpuolella. Etualalla kohteen Rauma Hiekka läheisyyteen rakennettu tasanne. Etelään.

Kuva 7. Kallioista metsämaastoa Unajan eteläpuolella. Etelään.

Kuva 8. Kallioista metsää Vermuntilan eteläpuolella.

Kuva 9. Ortokuva voimajohtolinjan alueelta Rauman ja Pyhärannan rajalta. Suunnitellut pylväspaikat sinisenä neliönä. Ortokuva Mml 4/2019.

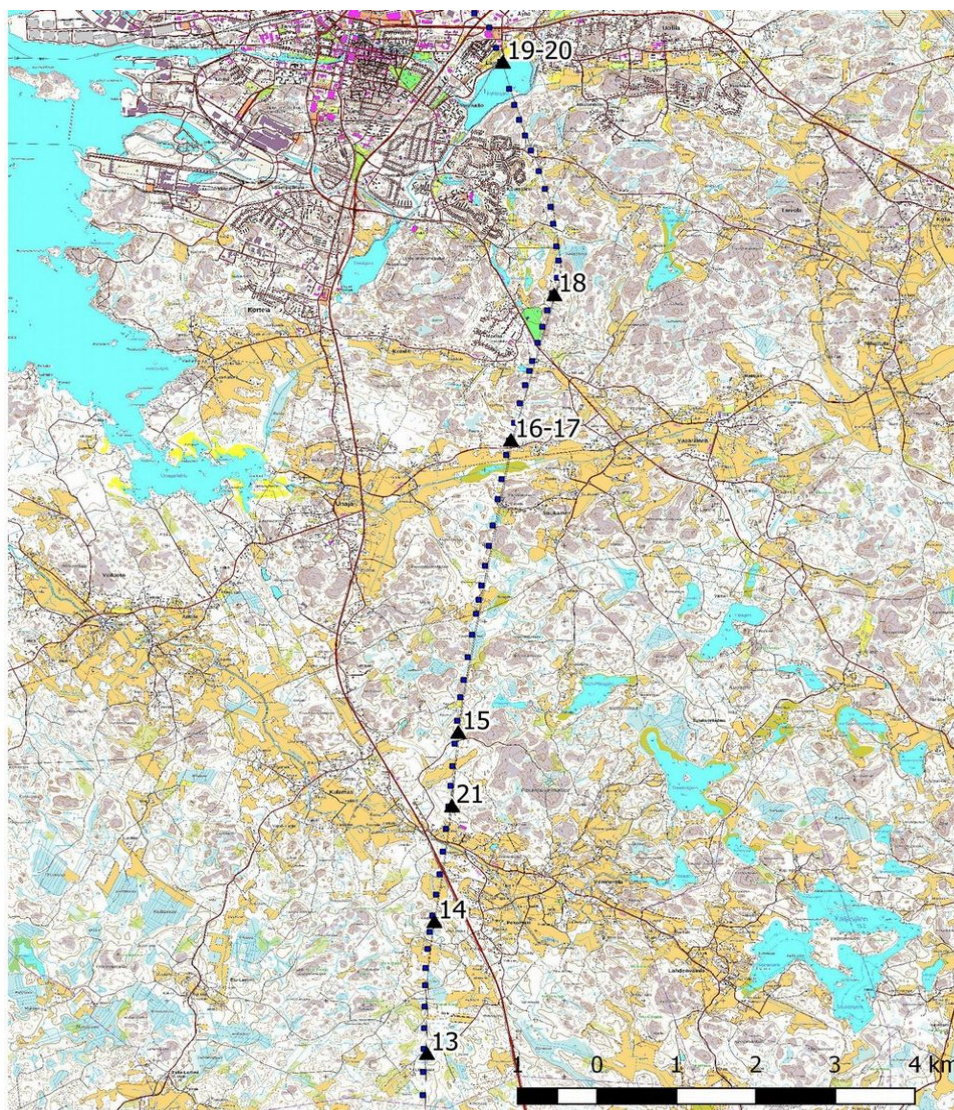
Kuva 10. Peltoon laskevaa kivistä kalliomaastoa Polttilan pohjoispuolella. Pohjoiseen.

Kuva 11. Kalliomaastoa Untamalan länsipuolella. Etelään.

Kuva 12. Kallioille nousevaa voimajohtolinjaa Rohijärven eteläpuolella. Etelään.

Kartta 5. Vuoden 2019 kuvauspaikat 13-20. Pohjakartta Mml 4/2019.

13. Entinen korkeuskiintopiste Leppäsaaren pohjoispuolella.

13 a. Nykyinen rajakivi linjakivineen Leppäsaarella.

14. Voimajohtolinjaa Korkeamäellä. Pohjoiseen.

15. Voimalinjaa Ason ja Ahmaron välissä. Koilliseen.

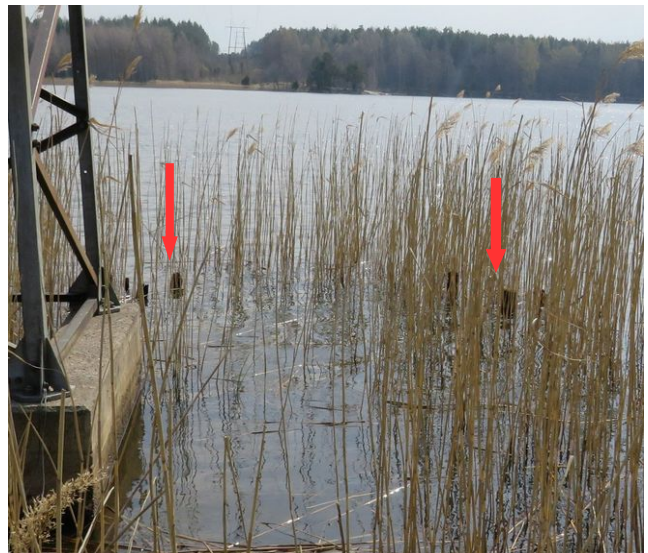
16. Voimalinjaa Koijärven pohjoispuolella. Pohjoiseen.

17. Entinen korkeuskiintopiste Koijärvellä.

18. Korkeuskiintopisteen tolppa Monnan hautausmaan koillispuolella. Lounaaseen.

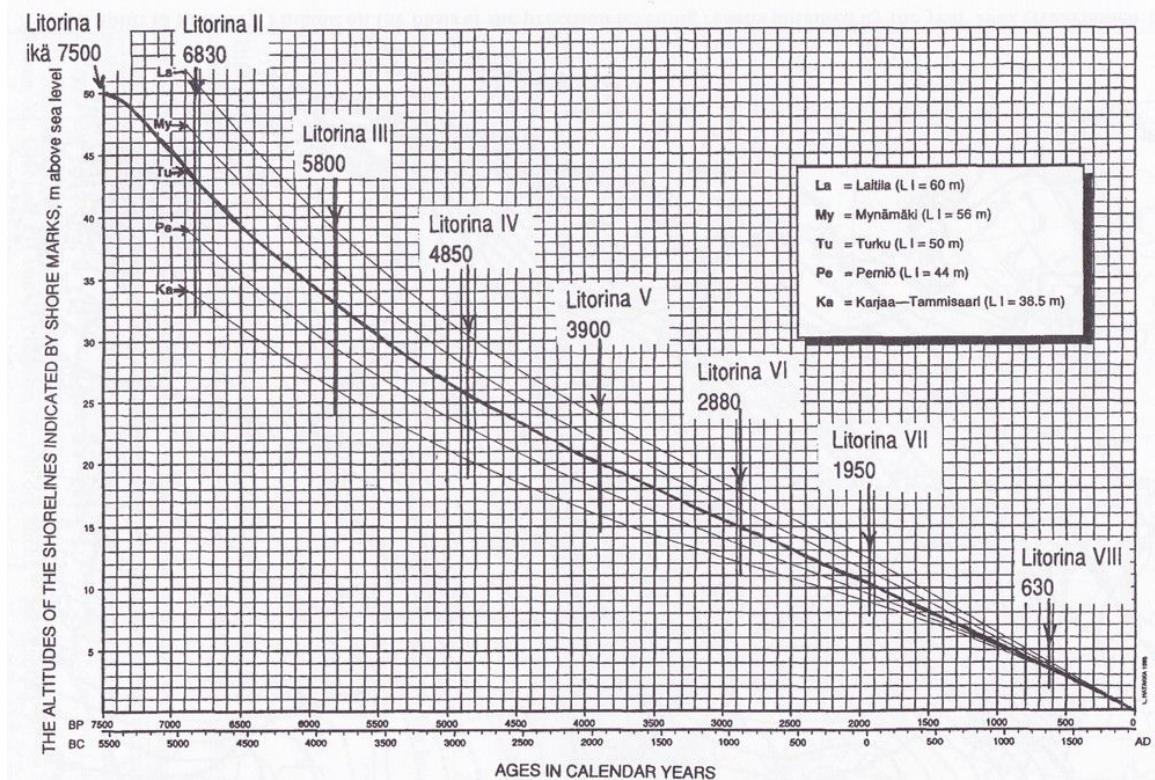
19-20. Äyhönjärven etelärantaa kuvattuna vastarannalta. Oikealla aiemman sähköpylvään perustukseen liittyviä puupaaluja vedessä Äyhönjärven pohjoisrannalla.

21. Työkuva, kohteiden paikantamista voimalinjalla.

4. Alueen esihistoriallinen maankäyttö

Jääkauden aikaansaama maankohoamisilmiö muutti maisemaa tutkimusalueella Vakka-Suomessa ensin merestä saaristoksi ja lopulta osaksi mannerta. Kohdealue sijaitsee korkeustasoilla 4,5-45 m mpy, joka vastaa muinaisrantatasoja n. 4500 eKr.-1500 jKr. (Hatakka & Glükert 2000, 11, fig. 6). Tämä tarkoittaa että mahdollisia muinaisjäännöksiä oli tutkittavalla alueella odotettavissa kivikauden keskivaiheilta aina historialliselle ajalle saakka, mikäli ihmistoiminta on ollut rantasidonnaista ja asumiseen soveltuvia alueita oli saavutettavissa.

Kartta 5. Kalibroitu rannansiirtymäkäyrä Karjaalta Laitilaan ulottuvalta alueelta. Turun ja sen lähialueitten rannansiirtymäkäyrä on vahvistettu tummempana (Hatakka & Glükert 2000, 11).

Maanpinnan jatkuva kohoaminen aiheutti Vakka-Suomen seudulla sen, että yhä laajemmat alueet paljastuivat meren alta, jolloin väestö siirtyi uusille asutukselle aiempaa suosiollisemmille alueille, silloiselle rannikolle. Tältä ajalta tunnetaan lähialueilta viitteitä useammastakin asuinpaikasta, ei kuitenkaan nyt tutkittavalta alueelta.

Viimeistään pronssikaudella (2000/1500-500 eKr.) siirryttiin eteläisessä Suomessa suuremman määrän maanviljelyn harjoittamiseen. Tämä aiheutti sen, että asuinpaikat eivät enää välttämättä olleet yhtä tiiviisti vesistöjen välittömässä läheisyydessä kuin aikaisemmin. Tämän seurauksena pronssikautisten asuinpaikkojen paikantaminen ja löytäminen on nykytutkijoille hankalampaa kuin varhaisempien asutusvaiheiden aikana.

Pronssikaudelta tunnetaankin runsaasti enemmän hautaukseen liittyviä kiviröykkiöitä kuin varsinaisia asuinpaikkoja. Kiviröykkiöt on yleensä rakennettu kalliokumpareille, lähelle silloista vesistöä.

Vanhemmalla rautakaudella asutus tutkittavalla alueella ja sen läheisyydessä oli todennäköisesti runsasta, kohteista mainittakoon Kalannin Korkeapyörtäneenmäki ja Laitilan Savemäki sekä Laitilan Kappelinmäki. Seuraavan vilkkaamman asutusvaiheen merkkeinä maaperässä on säilynyt kalmistoja, joiden käyttö tutkimusalueella alkaa nuoremmalla rautakaudella, n. 800 jKr. Kohteista mainittakoon esim. Laitilan Kansakoulunmäki ja Laitilan Vainionmäki. Normaali hautautapa oli tuolloin polttohautaus. Koska osa tutkituista hautauksista on ruumishautoja ja siten todennäköisesti aivan rautakauden lopulta, on luultavaa että tuolloinen asutus on jatkunut ainakin paikoitellen jopa nykyaikaan saakka. Rautakautinen asutus on sijainnut pääasiassa jokilaaksoissa ja maankohoamisen myötä seutu on ollut sisämaata (esim. Tallgren 1931, 62-63; Kivikoski 1971, 51; Salmo 1952, 136-137).

Eräs lukuisana esiintyvä rautakautinen muinaisjäännösryhmä läntisessä Suomessa ovat kuppi-kivet, joita on löydetty runsaasti varsinkin 1990-luvulta eteenpäin. Kuppikivien perimmäinen käyttötarkoitus on edelleenkin tutkijoille arvoitus; ne liittyvät jossakin määrin uhrauksiin juma-

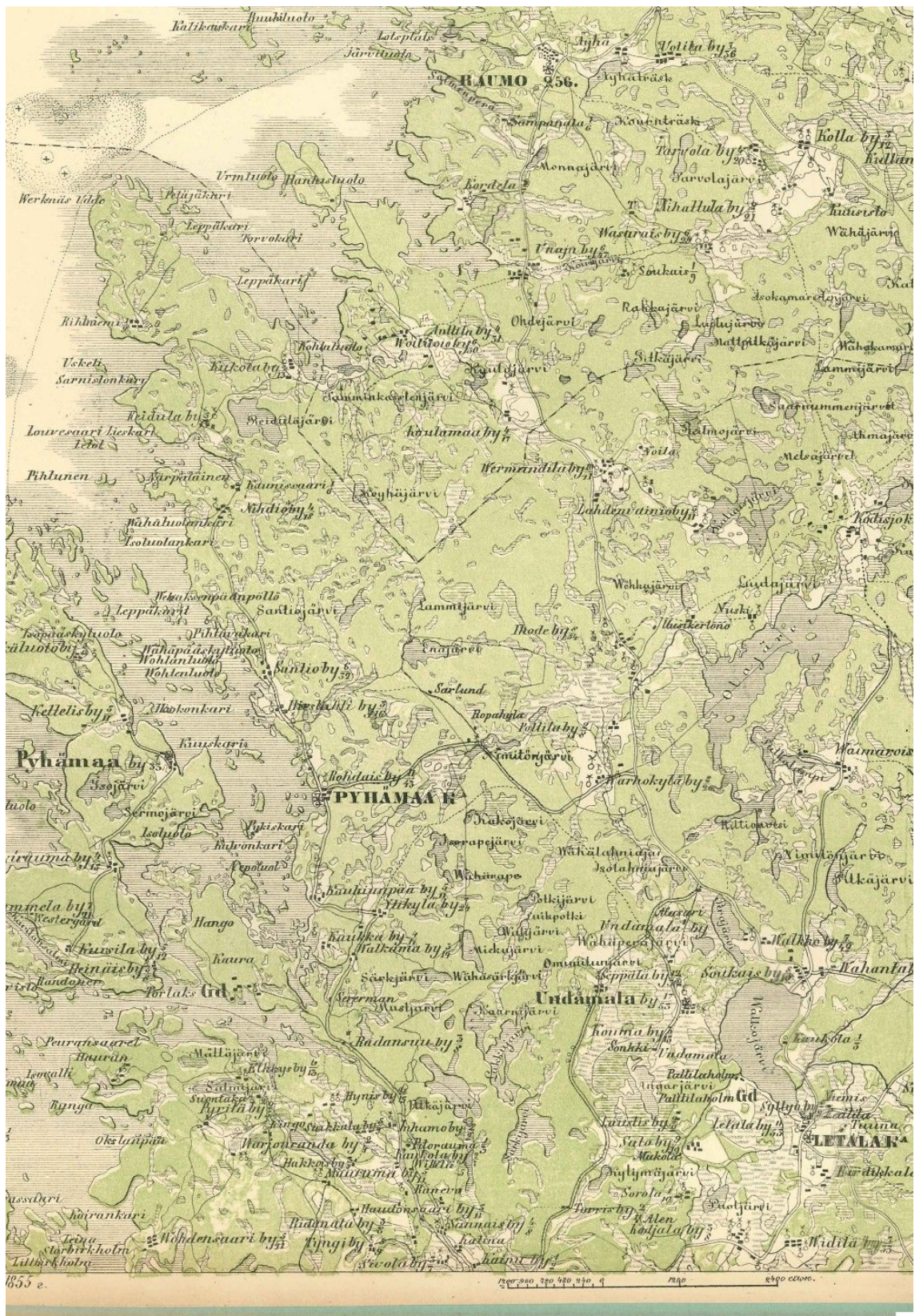
lille ja vainajille (esim. Tallgren 1931, 241), mutta saattavat samalla olla myös jonkinasteisia asuinalueiden rajamerkkejä (esim. Saloranta 2000, 23; Lehtonen 2000, 67-68). Nyt tutkitulta alueelta ei kuppikiviä havaittu.

5. Alueen historiallisen ajan maankäyttö

Seurakunnallisesti Vakka-Suomi lienee järjestäytynyt ensimmäisten alueiden joukossa maasamme, sen asutuksen juuret ovat kuitenkin huomattavasti kauempana muinaisuudessa kuten aiemmin on jo todettu. Vanhojen karttojen perusteella tutkimusalue jää vanhojen laajempien kylätonttien ulkopuolelle.

Kartta 6. Vuoden 1713 Turun ja Porin lääninkartta. Kartta; Vanha kartta:
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-201007022230>

Kartta 7. Kalmbergin kartta vuodelta 1855 osoittaa, että suunnittelualue on selkeästi tuon aikaisen tiheimmän asutuksen ulkopuolella. Samaan viittaavat myös isojakokartat sekä muu vanhempi karttamateriaali. Kartta: Vanha kartta; <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2007818>

Kohdealueen vanhimmat kirjalliset asutukseen liittyvät tiedot koskevat Laitilaa ja Pyhämaata (esim. Paasio 1973, 16-22). Vanhojen karttojen perusteella kaikki vanhemmat kylät sijaitsivat selkeästi tutkimusalueen ulkopuolella.

Varsinainen isojako suoritettiin tutkittavan alueen ympäristön kylissä pääosin 1700-luvun lopulla ja 1800-luvun alussa. Kansallisarkiston uudistusarkiston tietojen perusteella nyt tutkituille alueille ei tuolloin syntynyt suurempaa kiinteää asutusta, eikä kartoille ole myöskään merkitty suurempialaisia vanhempia viljelyksiä, jotka ulottuisivat tutkimusalueelle.

6. Tulokset

Selvityksessä tarkastettiin ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet, jotka olivat voimajohtolinjalla tai sen välittömässä läheisyydessä. Kaikki niistä eivät täytä kiinteän muinaisjäännöksen kriteereitä. Muinaisjäännökset **3 Alainen-Ohde**, **4 Ahmaro**, **8 Majantaustan haka** ja **10 Pahaistenkirkonmäki** sekä mahdolliseksi muinaisjäännökseksi tulkittu kohde **7 Niinilä** sijaitsevat rakentamisalueiden läheisyydessä, ja niissä kohteet suositellaan merkitsemään maastoon rakentamisen ajaksi.

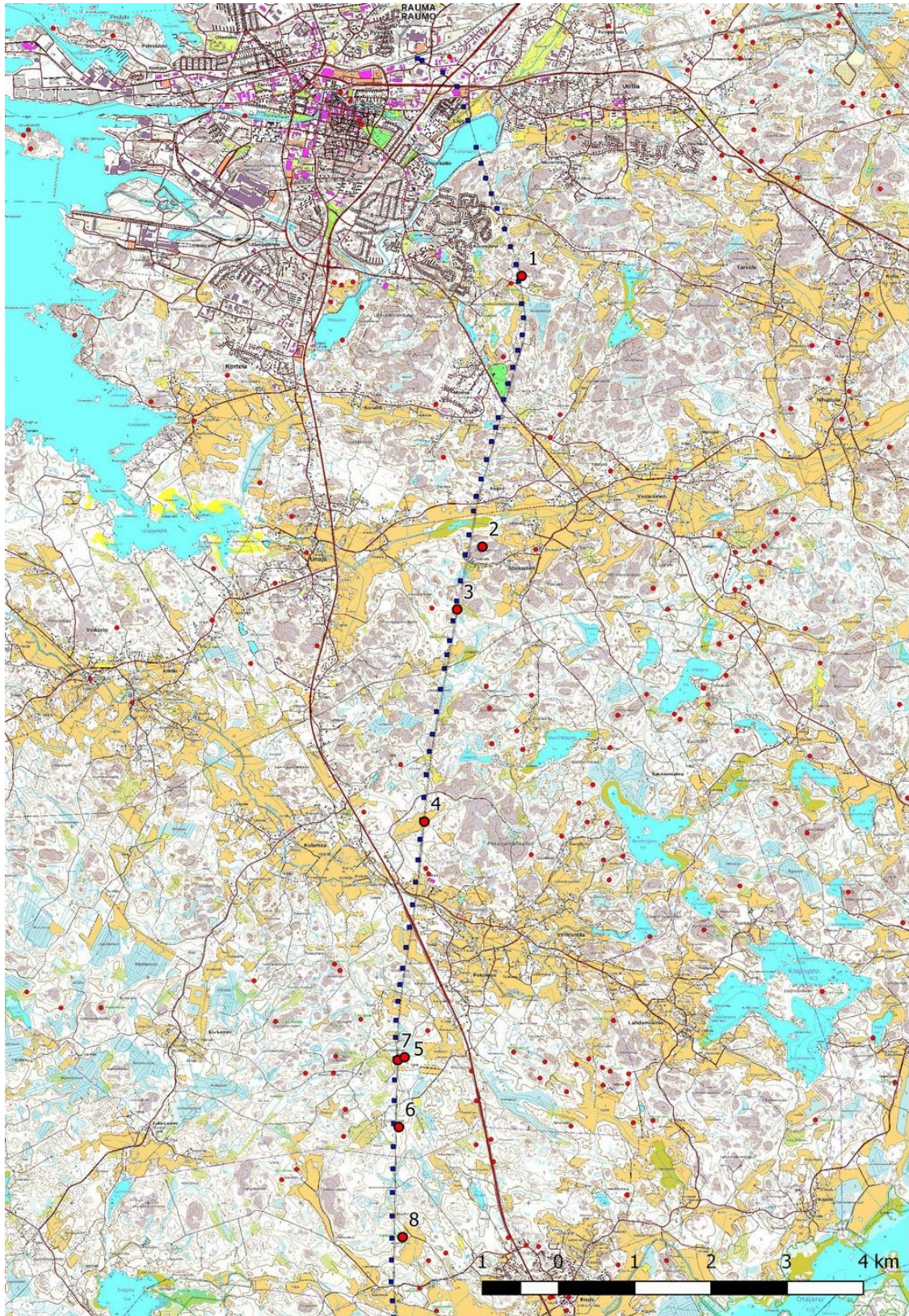
Kohdealueella on vain vähän tarkastamattomia kohtia, joista voisi löytää potentiaalisesti ehjiä muinaisjäännöksiä. Maastoanalyysin ja -havaintojen perusteella laajat esihistorialliset kohteet eivät voimajohtolinjan alueella vaikuta todennäköisiltä.

Turussa 28.06.2018 Tapani Rostedt

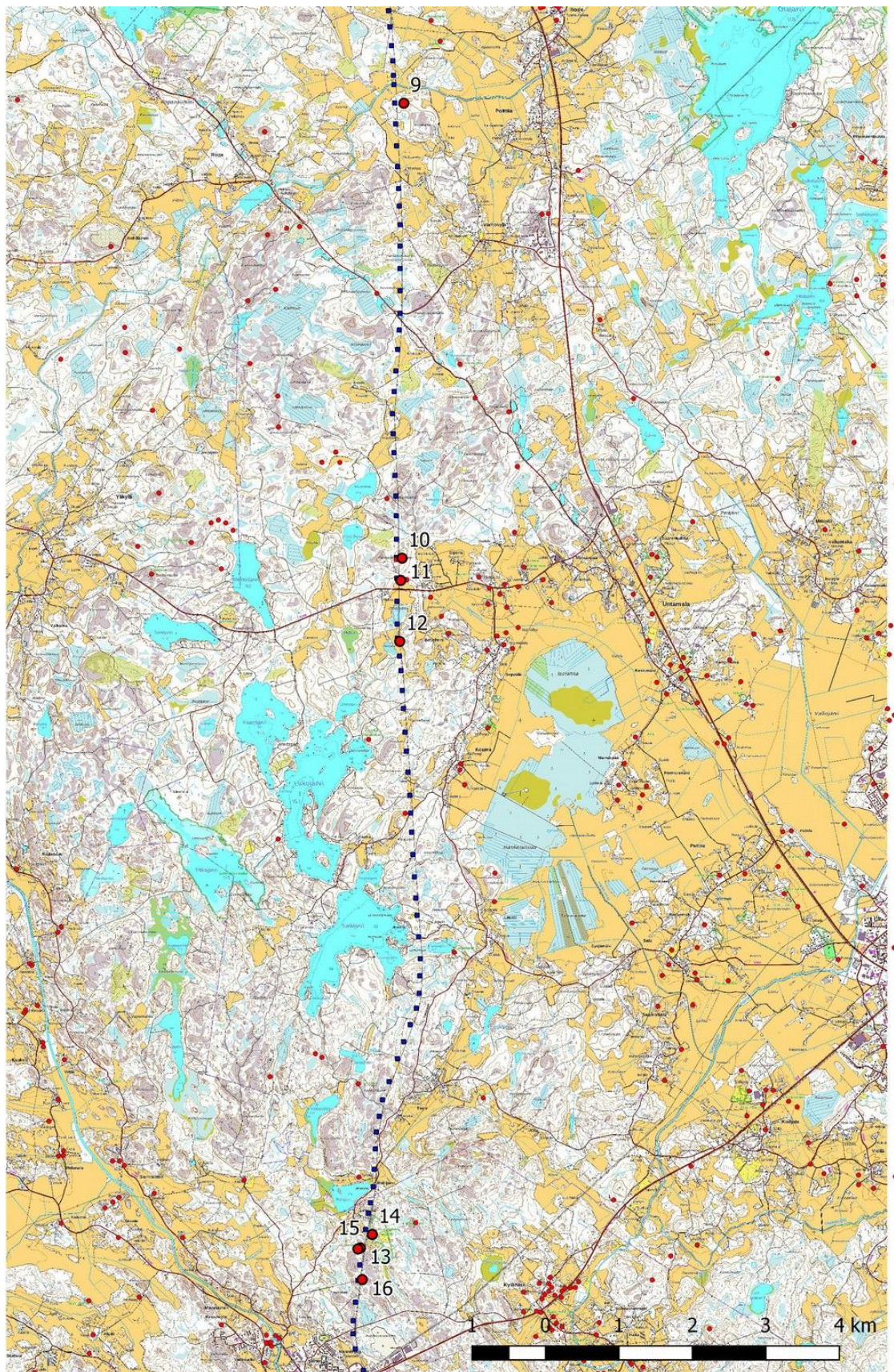
Lestijärvellä 24.5.2019 Jaana Itäpalo

7. Yleiskartat

Kartta 8. Voimalinja, pohjoisosa. Kohteet 1-8. Lähiseudun tunnetut arkeologiset kohteet punaisina pisteinä. Suunnitellut uudet voimajohdon pylväspaikat sinisenä neliönä. Pohjakartta Maanmittauslaitos 4/2019 ja arkeologiset kohteet Museoviraston rekisteriportaalin mukaan.

Kartta 9. Voimalinja, eteläosa. Kohteet 9-16. Lähiseudun tunnetut arkeologiset kohteet rekisteriportaalin mukaan. Suunnitellut uudet voimajohton pylväspaikat sinisenä neliönä. Pohjakartta Maanmittauslaitos 4/2019.

8. Kohdehakemisto

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm	rauh. lk	status
Rauma						
1. Helistö II	26	kivirakenteet, röykkiöt	(Ajoittamaton) Tuhoutunut ?	-	-	-
2. Isotalo	28	kivirakenteet, röykkiöt	Pronssikausi	1	2	KM
3. Alainen-Ohde	29	kivirakenteet, röykkiöt	Ajoittamaton	1	2	KM
4. Ahmaro	31	kivirakenteet, röykkiöt	Ajoittamaton	2	2	KM
5. Kurkisuo	33	kivirakenteet, röykkiöt	Pronssikausi	4	2	KM
6. Leppäsaari	35	Kivirakenteet, röykkiöt	Moderni	-	-	m
7. Niinilä	37	kivirakenteet, röykkiöt	Ajoittamaton	2	2 ?	KM ?
Pyhäranta						
8. Majantaustan haka	40	kivirakenteet, röykkiöt	Ajoittamaton	>7	2	KM
9. Kihlakallio	45	kivirakenteet, röykkiöt	Pronssikausi	1	2	KM
Laitila						
10. Pahaistenkirkonmäki	46	kivirakenteet, säilytyskuopat	Historiallinen aika	>30	2	KM
11. Hiekka	50	kivirakenteet, röykkiöt	Moderni	2	-	m
Uusikaupunki						
12. Betlehem	54	Kivirakenteet, rakennusten perustukset	Moderni	1	-	m
13. Pihlava	56	kivirakenteet, röykkiöt	Metallikausi	2	2	KM
14. Pihlava 2	58	kivirakenteet, röykkiöt	Pronssikausi	1	2	KM
15. Pihlava 3	60	kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen	1	-	K
16. Puolimatkan kallioid	62	kivirakenteet, rajamerkit	Moderni	2	-	m

Taulukko. Status: KM kiinteä muinaisjäännös, K muu kulttuuriperintökohde, m muu kohde.

9. Kohdetiedot

1. Helistö II

Mj-rekisteri:

684010098

Laji:

(kiinteä muinaisjäänös) tuhoutunut

Tyyppi:

kivirakenteet

Tyyppin tarkenne:

röykkiöt

Ajoitus yleinen:

-

Lukumäärä:

-

Rauhoitusluokkaehdotus:

-

Paikkatiedot:*Karttanumerot:*

TM35-lehtijako

M3143R

vanha yleislehtijako

1132 10 Vasarainen

Kunta:

Rauma

Koordinaatit:

P: 6787315.838 I:206905.745

z: 20 m mpy

koord.selite:

röykkiön keskikoordinaatit

Inventointimenetelmät:

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

tarkastus 1983 (tekijä ei tiedossa)

K. Lesell 2009 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta n. 3 km kaakkoon.

Kuvaus: Muinaisjäänösrekisterin mukaan Helistön suosta 400m luoteeseen ja Helistön talosta 150m luoteeseen sijaitsevan kallioalueen kaakkoislaidalla metsässä sijaitsee 11 kivistä rakennettua röykkiötä, joiden halkaisija vaihtelee 4,5-8,7 metrin välillä. Muinaisjäänösrekisterin karttaan Helistön alue on merkitty voimajohtolinjalle ja sen molemmille puolille. Linjalla tai sen läheisyydessä ei kuitenkaan havaittu yhtään röykkiötä. Lähin röykkiömäinen kohde, joka löydettiin sijaitsee selkeästi linjan itäpuolella koordinaattien ilmoittamassa paikassa. Kreetta Lesellin vuonna 2009 paikantama röykkiömäinen kohde sijaitsee kallionyppylän korkeimman kohdan kaakkoispuolella ja on kooltaan 3x4x0,4m. Röykkiö on hyvin epämääräinen ja saattaa olla myös luontainen.

Kohteen Helistö II röykkiöt jäivät siis paikantamatta. Maasto alueella on lähinnä paljasta kalliota, jossa kasvaa harvakseltaan metsää, pääasiassa mäntyä. Havainnointiolosuhteet olivat hyvät. Vaihtoehtoisiksi jää joko koordinaattien syöttövirhe muinaisjäänösrekisteriä täytettäessä tai se, että kohde on myöhemmin kokonaan tuhoutunut. Kohteen välittömässä läheisyydessä ei kuitenkaan havaittu suurempia kivikasoja tai muuta kohteen tuhoutumiseen viittaavaa.

Aiemmin muinaisjäänökseksi rajatulla alueella tai sen lähistöllä ei ole arkeologisia kohteita, jotka tulisi huomioida voimalinjan suunnittelussa tai rakentamisvaiheessa.

Kartta 10. Kohde Helistö II. Havaitun röykkiömäisen kohteen koordinaatit punaisena ympyränä, aiempi kohteen rajausta vihreänä. Suunnitellut voimalinjan pylväspaikat sinisenä neliönä. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 22. Epämääräinen röykkiö kohteessa Helistö II. Koilliseen.

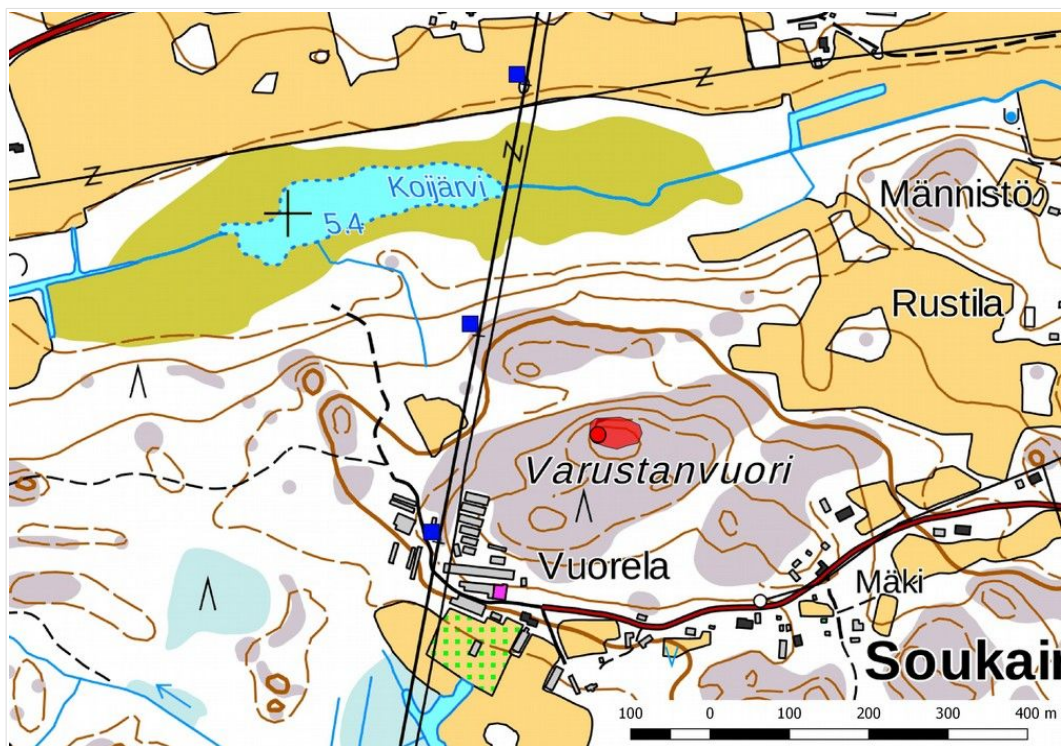

2. Isotalo

Mj-rekisteri:	684010030
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppi:	kivirakenteet
Tyyppin tarkenne:	röykkiöt
Ajoitus yleinen:	pronssikausi
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
katiedot:	
Karttanumerot:	
TM35-lehtijako	M3134R
vanha yleislehtijako	1132 10 Vasarainen
Kunta:	Rauma
Koordinaatit:	P: 6783719.043 I: 206390.986
koord.selite:	z n. 35 m mpy
Inventointimenetelmät:	röykkiön keskikoordinaatit
Aiemmat löydöt:	pintahavainnointi
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-
	K. Itkonen 1961 (inventointi)
	Turun yliopisto 1983 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta 6,2 km eteläkaakkoon.

Kuvaus: Kivistä rakennettu röykkiö sijaitsee Varustanvuoren huipulla kallioisessa mäntymetsässä. Kiviröykkiö on kooltaan 15x15x1,3 metriä ja sen keskellä on kaksi halkaisijaltaan noin metrin kokoista kuoppaa. Muinaisjäännösrekisterin mukaan ”röykkiö on hajoitettu. Sen nykyinen koko on 15,2 x 14,3 x 1,5 m. Keskusta on pengottu kokonaan hajalle.” Röykkiö sijaitsee yli 150 m voimajohtolinjasta itään ja voimalinjan uusimisella ei ole vaikutusta kohteeseen.

Kartta 11. Kohde Isotalo, kohderajaus ja koordinaatit punaisena. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 23. Kohde 2, Isotalon röykkiö. Koilliseen.

3. Alainen-Ohde

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	1000015355
<i>Tyyppi:</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Tyyppin tarkenne:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	röykkiöt
<i>Lukumäärä:</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	1
	2

Paikkatiedot:

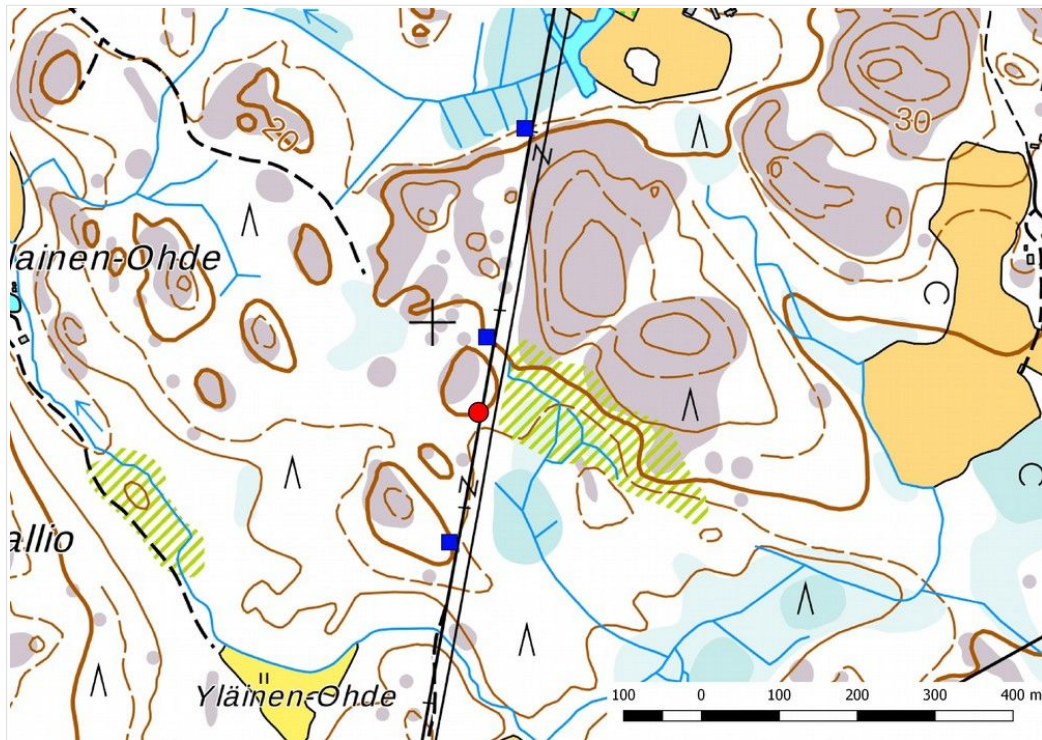
<i>Karttanumerot:</i>	
TM35-lehtijako	M3134R
vanha yleislehtijako	1132 10 Vasarainen
<i>Kunta:</i>	Rauma
<i>Koordinaatit:</i>	P: 6782884.615 I: 206059.109
<i>koord.selite:</i>	z n. 20 m mpy
<i>Inventointimenetelmät:</i>	Röykkiön keskikoordinaatit
<i>Aiemmat löydöt:</i>	pintahavainnointi
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	-
	K. Lesell 2009 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta 6,9 km eteläkaakkoon.

Kuvaus: Kohde sijaitsee kallioaukeamella sekametsässä. Se on turpeen heinän ja sammalen osittain peittämä. Matala röykkiö on ympyrän muotoinen ja halkaisijaltaan noin 2 metriä. Kivet röykkiössä ovat kooltaan 20-30 cm.

Röykkiö sijaitsee linjalla 90 ja 180 metrin etäisyydellä suunnitelluista johtopylväiden paikoista. Pylväiden sijoittelulla suunnitelman mukaan ei ole vaikutusta kohteeseen. Tarpeen mukaan kohteen näkyvöittäminen maastoon.

Kartta 12. Kohde Alainen-Ohde. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 24. Kohde 3 Alainen-Ohde, epämääräinen röykkiö. Luoteeseen.

4. Ahmaro

Mj-rekisteri:

1000015356

Laji:

kiinteä muinaisjäännös

Tyyppi:

kivirakenteet

Tyyppin tarkenne:

röykkiöt

Ajoitus yleinen:

ajoittamaton

Lukumäärä:

2

Rauhoitusluokkaehdotus:

2

Paikkatiedot:

Karttanumerot:

M3134R

TM35-lehtijako

1132 07 Sampaanala

vanha yleislehtijako

Kunta:

Rauma

Koordinaatit:

Röykkiö A

P: 6780065.975

I: 205628.994

z n. 15 m mpy

Röykkiö B**P: 6780042.907****I: 205632.963**

z n. 15 m mpy

koord.selite:

eteläisempi röykkiö (röykkiö B)

Inventointimenetelmät:

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

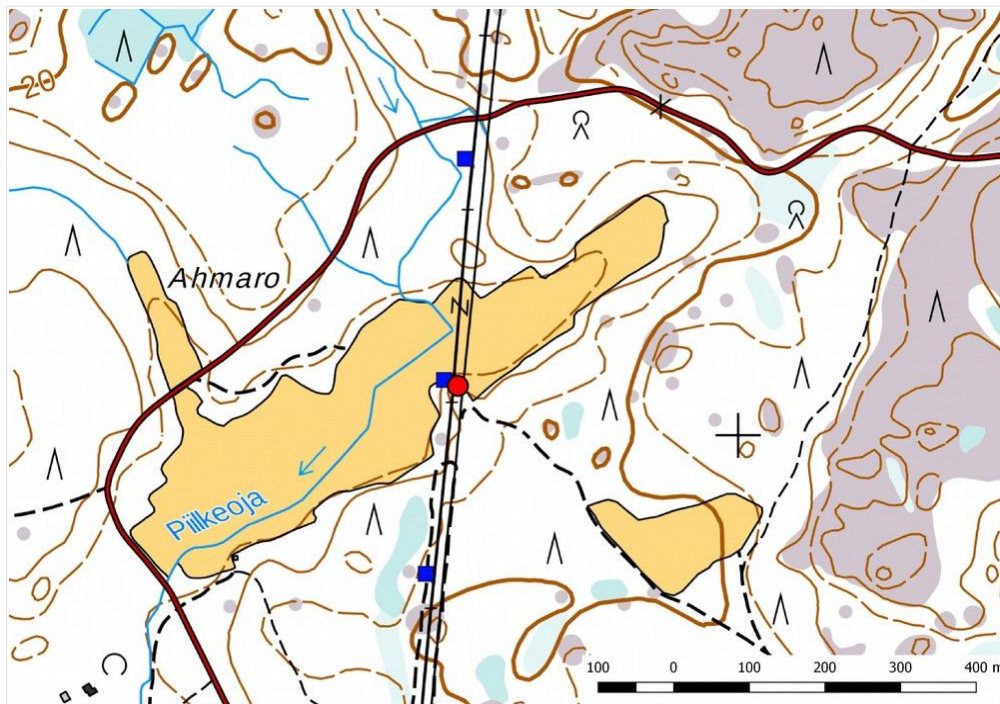
-

Aiemmat tutkimukset:

K. Lesell 2009 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta 9,6 km eteläkaakkoon.**Kuvaus:** Kohde sijaitsee pellolle työntyvällä metsäisellä kalliolla. Röykkiö A on kooltaan 4x3 m ja epämääräisen muotoinen. Se on muotonsa ja sijaintinsa perusteella ilmeisemmin peltorau-nio. Röykkiö B on kauempana pellosta ja selkeämpi. Se on kooltaan 2,5x1,5 m. Kivien koko on 30-70 cm ja niitä on useampi kerros.

Röykkiö A sijaitsee n. 10 m itään ja röykkiö B 25 m kaakkoon suunnitellusta voimajohtopyl-västä. Röykkiö B tulisi huomioida voimajohtolinjan uudistamistyössä näkyvöittämällä se maastoon. Mahdollinen pylväspaikan siirto ehdotetaan tehtäväksi hanketoimijan valitsemaan paikkaan.

Kartta 13. Kohde 4 Rauma Ahmaro. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 25. Rauma Ahmaro, röykkiö A. Pohjoisluoteeseen.

Kuva 26. Rauma Ahmaro, röykkiö B.

5. Kurkisu

Mj-rekisteri:

684010006

Laji:

kiinteä muinaisjäännös

Tyyppi:

hautapaikat

Tyyppin tarkenne:

hautaröykkiöt

Ajoitus yleinen:

pronssikautinen

Lukumäärä:

4

Rauhoitusluokkaehdotus:

2

Paikkatiedot:*Karttanumerot:*

TM35-lehtijako

M3134R

vanha yleislehtijako

1131 09 Pyhämaa

Kunta:

Rauma

Koordinaatit:

P: 6776936.001 I: 205368.418

z n. 17,50-20 m mpy

koord.selite:

aiempi tieto (peruskartalle merkitty pohjoisempi röykkiö)

Inventointimenetelmät:

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

V. Luho 1952 (tarkastus)

K. Itkonen 1961 (inventointi)

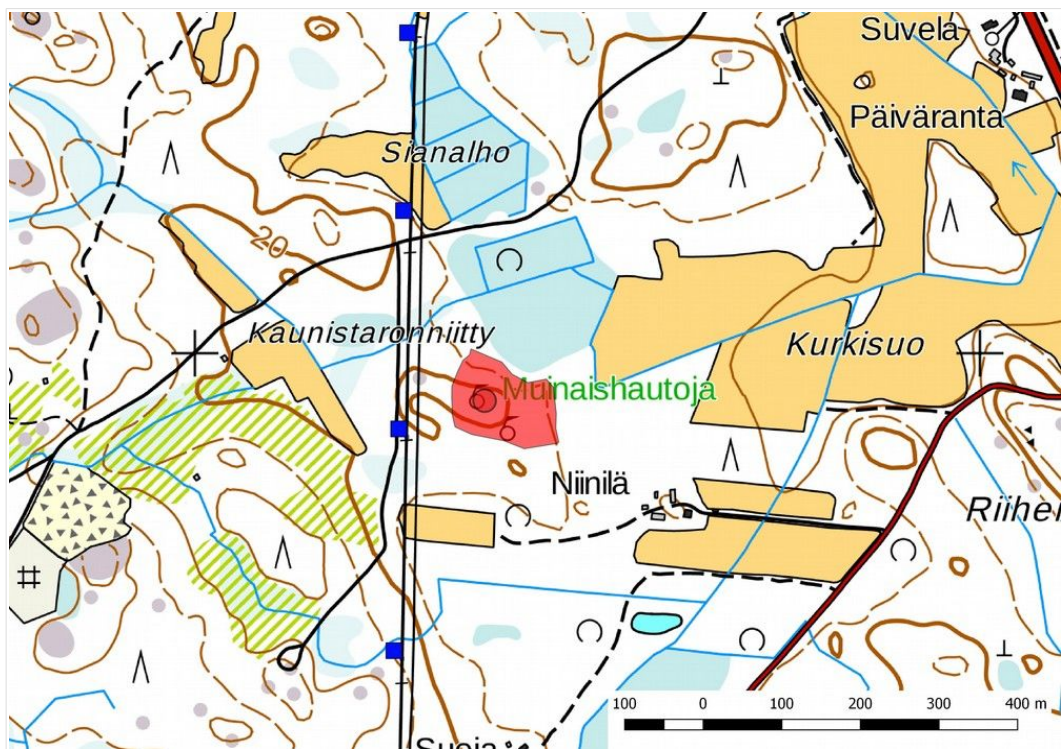
Turun yliopisto 1984 (inventointi)

P. Pietiläinen 2005 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta 12,7 km etelään.**Kuvaus:** Rekisteriportaali: "Röykkiöt sijaitsevat Turun tiestä 2,2 km etelään, ns. Retken tien varrella Kurkisuon länsipuolella olevalla mäellä. Röykkiöt ovat kumpumaisia. Niiden halkaisijat ovat 1,5-9 m. Yksi röykkiö sijaitsee mäen eteläreunalla, siitä pohjoiseen on useita röykkiöitä. Mäen korkeimmalla kohdalla on ainakin neljä röykkiötä ja niistä länteen on röykkiö. Joissakin röykkiöissä on silmäkivi. Yksi röykkiö on kokonaan hajotettu. Joissakin röykkiöissä on rakennusmateriaalina käytetty punaista hiekkakiveä. Röykkiötä on alunperin ollut 21, mutta vuoden 2005 tarkastuksessa havaittiin vain neljä röykkiötä. Pohjoisin röykkiö on vaurioitunut metsätöissä."

2019: Kohde ennallaan vuoden 2005 inventointiin. Kohteen länsireuna sijaitsee voimalinjasta 40 m ja röykkiöt 80-100 m itään.

Suunnitellulla sijoittelulla ei ole vaikutusta kohteeseen.

Kartta 14. Kohde Kurkisuo, kohderajaus ja koordinaatit punaisena.
Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 27. Nykyiselle peruskartalle merkitty eteläisempi röykkiö kuvattuna itään.

Kuva 28. Nykyiselle peruskartalle merkitty pohjoisempi röykkiö kuvattuna itään.

6. Leppäsaari

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	684010067
<i>Tyyppi:</i>	muu kohde (rekisteriportaaliassa kiinteä muinaisjäänös)
<i>Tyyppin tarkenne:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	röykkiöt
<i>Lukumäärä:</i>	moderni
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	-

Paikkatiedot:

<i>Karttanumerot:</i>	M3134R
TM35-lehtijako	1131 09 Pyhämaa
vanha yleislehtijako	Rauma
<i>Kunta:</i>	P: 6776008.371 I: 205292.573
<i>Koordinaatit:</i>	z n. 25 m mpy

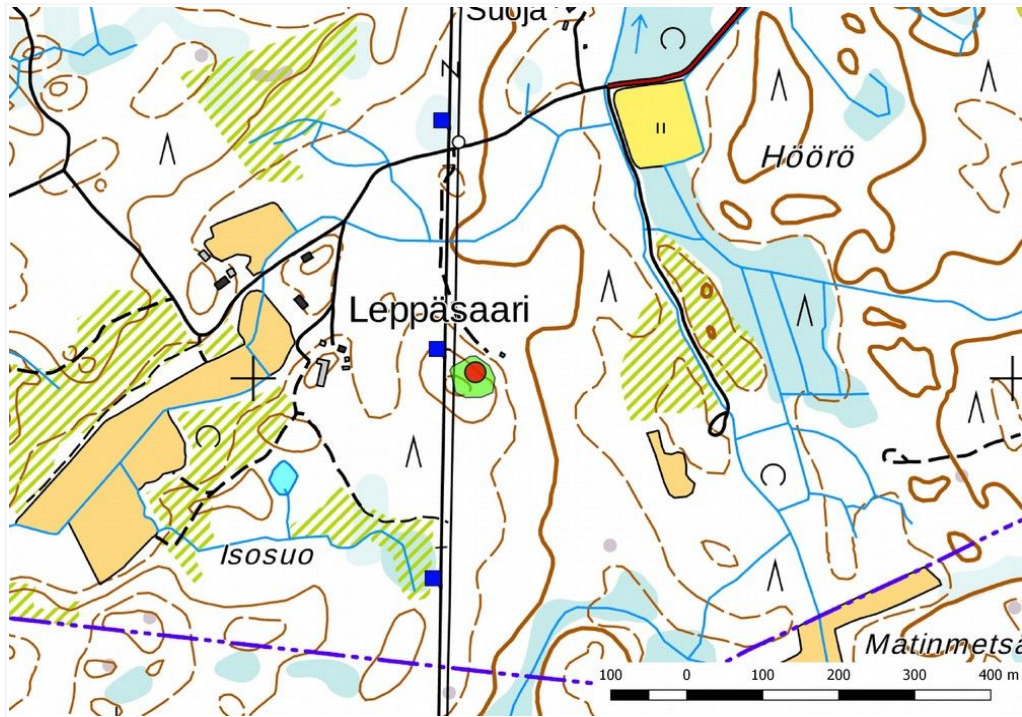
<i>koord.selite:</i>	aiempi tieto
<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	Turun yliopisto 1984 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta 13,6 km etelään.

Kuvaus: Rekisteriportaali: "Röykkiö sijaitsee Rauman ja Pyhärannan rajasta 400 m pohjoiseen ja Leppäsaaren talosta 150 m itäkaakkoon kalliolla. Röykkiön koko 5x4x0,4 m."

2019: Kohteen aiempi rajaush sijaitsee linjan itäpuolella ja ylittää pieneltä osin voimajohtolinjalle. Maaperä on mäellä hyvin kivikkoista ja myös lohkareikkoista. Ilmoitettujen koordinaattien kohdalta, linjalta tai sen länsipuolelta ei havaittu esihistoriallisia röykkiöitä. Mäellä on luontaisia kivikeskittymiä ja johtolinjan raivauksessa syntyneitä röykkiömäisiä kohtia. Hankkeessa huomioitavaa arkeologista kulttuuriperintöä paikalla ei ole.

Kartta 15. Kohde Leppäsaari, kohteen rekisteriportaalissa ilmoitetut kohdekoordinaatit punaisena ja rajaush vihreänä. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 29. Tasaista kiveystä mäen päällä johtolinjan itäpuolella, kuva etelään.

Kuva 30. Linjalla oleva suurempien kivien kehä, kuva pohjoiseen.

7. Niinilä

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	1000015357
<i>Tyyppi:</i>	muinaisjäänös ?/muu kohde
<i>Tyypin tarkenne:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	röykkiöt
<i>Lukumäärä:</i>	ajoittamaton/moderni
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	2
	-

Paikkatiedot:

<i>Karttanumerot:</i>	M3134R		
<i>TM35-lehtijako</i>	1131 09 Pyhämaa		
<i>vanha yleislehtijako</i>	Rauma		
<i>Kunta:</i>	Röykkiö A	P: 6776898,000	I: 205278.995
<i>Koordinaatit:</i>	z n. 17,5 m mpy		
	Röykkiö B	P: 6776883.008	I: 205288.994
	z n. 17,5 m mpy		
<i>koord.selite:</i>	pohjoisempi röykkiö (röykkiö A)		
<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi		
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-		
<i>Inventointilöydöt:</i>	-		
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	K. Lesell 2009 (inventointi)		

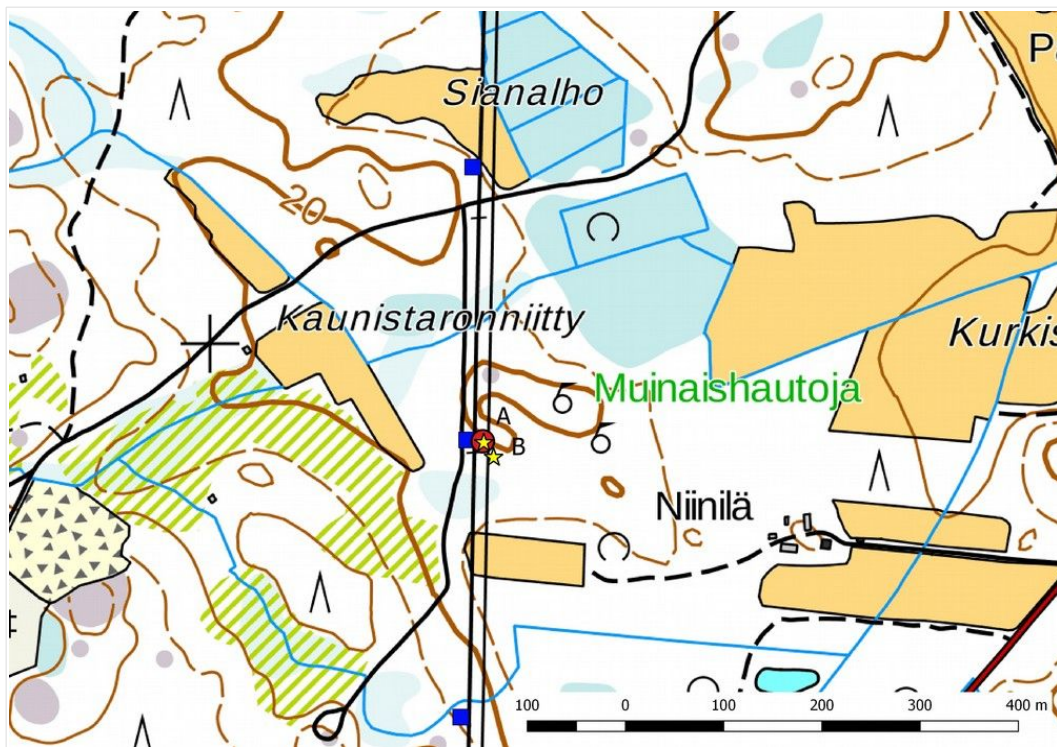
Maastotiedot: Kohde sijaitsee Rauman Pyhän ristin kirkosta 12,1 km eteläkaakkoon.

Kuvaus: Kohde sijaitsee lievästi viettävällä rinteellä. Lähellä on tasainen hiekka-alue. Röykkiö A on pyöreä ja matala, halkaisijaltaan metrin luokkaa. Se oli aluskasvillisuuden peitossa ja hankala havaita.

Röykkiö B on halkaisijaltaan 8 metriä, kivien koko vaihtelee 30 cm:n-2 metrin välillä. Kyseessä on todennäköisesti melko uusi kivikasa ja osittain luonnonmuodostelma.

Molemmat röykkiöt sijaitsevat vuosien 1968 ja 1984 peruskartoille merkityillä tilojen rajojen tuntumassa ja röykkiö A nykyisellä rajalinjalla. Huomioitavaa on, että voimalinjoilta löytyy usein röykkiömäisiä muodostelmia, jotka ovat entisten sähköpylväiden tukikiveysten jäännöksiä.

Röykkiö A sijaitsee n. 10 koilliseen ja röykkiö B 25 m kaakkoon suunnitellusta voimajohtopylvästä. Paikalla ei ole havaittu varmoja arkeologisia rakenteita, jotka tulisi huomioida voimalinjan uudistamistyössä, mutta röykkiö A ehdotetaan näkyvöittämään maastoon.

Kartta 16. Kohde Niinilä. Kohdekoordinaatit punaisena ympyränä, alakohteet tähtenä. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 31. Niinilä, röykkiö A. Lounaaseen.

Kuva 32. Niinilä, röykkiö B. Koilliseen.

8. Majantaustan haka

Mj-rekisteri:

1000000198

Laji:

kiinteä muinaisjäänös

Tyyppi:

kivirakenteet

Tyyppin tarkenne:

röykkiöt

Ajoitus yleinen:

ajoittamaton

Lukumäärä:

>7

Rauhoitusluokkaehdotus:

2

Paikkatiedot:*Karttanumerot:*

TM35-lehtijako

M3134R

vanha yleislehtijako

1131 09 Pyhämaa

Kunta:

Pyhäranta

Koordinaatit:

P: 6774545.960 I: 205341.432

z 17,50-22,50

alakohteet:

tyyppi,C,100	x,N,11,3	y,N,11,3	nro m mpy,
röykkiö	205216,092	6774404,025 B	17,50
röykkiö	205218,779	6774380,254 C	17,50
röykkiö	205214,025	6774380,047 A	17,50
peltoröykkiö	205197,075	6774358,963 E	17,50
peltoröykkiö	205186,946	6774356,069 D	17,50
peltoröykkiö	205169,997	6774343,873 F	17,50
röykkiö	205341,432	6774545,960 G	22,50

koord.selite:

eteläisempi peruskartalle merkitty röykkiö (raportin röykkiö G)

Inventointimenetelmät:

pintahavainnointi

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

M. Huurre 1964 (inventointi)

H. Brusila 1996 (tarkastus)

M. Pälikkö 2005 (tarkastus)

M. Pälikkö ja K. Katiskoski 2006 (hoito)

K. Lesell 2009 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pyhämaan kirkosta 7,7 km koilliseen.**Kuvaus:** Majantaustanhaka on vanha kohde, joka sijaitsee selkeästi voimajohtolinjan itäpuolella. Vuoden 2009 inventoinnissa Kreetta Lesell löysi linjan kohdalta kolme röykkiötä (röykkiöt A, B ja C), jotka sijaitsevat voimajohtopylvästä yli 50 metriä etelään. Vuoden 2018 inventoinnissa havaittiin lisäksi 3 muuta röykkiötä (röykkiöt D, E ja F), jotka sijaitsevat selkeästi voimajohtolinjan länsipuolella. Heljä Brusilan tarkastuksessa (1996) alueella havaittiin ainakin 15 epämääräistä matalaa röykkiötä, niiden tarkempi sijainti ei ole tiedossa.

2018: Kartoitetut röykkiöt sijaitsevat röykkiö G:tä lukuun ottamatta muinaisjäänöksen raja-

tusta alueesta lounaaseen johtolinjauksen tuntumassa tai sen länsipuolella. Röykkiö A sijaitsee linja-aukeamalla linjan länsipuolella. Se on matala ja pyöreähkö, halkaisijaltaan 4 metriä.

Röykkiö B sijaitsee linjan länsipuolella. Se sijaitsee mären kohdan, mahdollisesti vanhan lammen, rannalla. Röykkiö on kooltaan 3,6x4 metriä, kivien koko vaihtelee 30-40 cm.

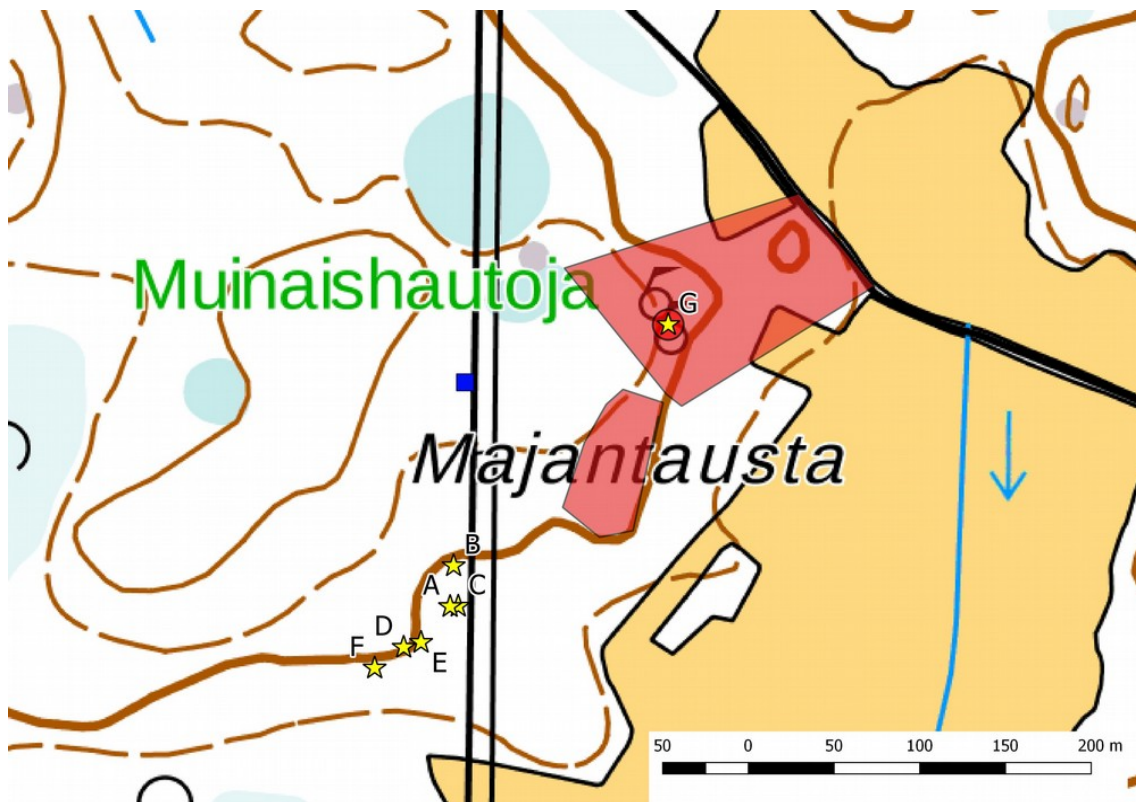
Röykkiö C sijaitsee linjalla. Se on matala, muodoltaan epämääräinen ja halkaisijaltaan noin 2 metriä. Kivien koko vaihtelee 20-40 cm.

Röykkiö D sijaitsee voimajohtolinjauksen länsipuolella ja on kooltaan 4x4x0,5 metriä. Kivien koko vaihtelee 20-100 cm välillä. Kyse saattaa olla peltoröykkiöstä.

Röykkiö E sijaitsee voimajohtolinjauksen länsipuolella, röykkiöstä D runsaat 10 metriä itään. Se on pitkänomainen, kooltaan 5x3x0,5 metriä. Kyse saattaa olla peltoröykkiöstä. Röykkiö F on pitkänomainen, osittain metsätien tuhoama. Se on kooltaan 6x3x0,7 metriä. Kyse saattaa olla peltoröykkiöstä.

Röykkiöt A, B ja C suositellaan näkyvöittämään maastoon rakentamisen aikana. Röykkiöt D, E ja F ovat sijaintinsa ja rakenteensa perusteella todennäköisesti vanhan kaskipellon raivauksessa syntyneitä peltoröykkiöitä ja ne sijaitsevat selkeästi voimajohtolinjan länsipuolella. On mahdollista, että myös röykkiöt A, B ja C ovat peltoröykkiöitä. Idässä muinaisjäännösalueen reuna sijaitsee voimalinjasta n. 40-50 metrin ja suunnitellusta pylväspaikasta n. 80-90 metrin etäisyydellä, linjan länsipuolelta kartoitetut röykkiöt sijaitsevat n. 100-170 m uusista pylväiden paikoista. Voimalinjan uusimisella suunnitelman mukaan ei ole vaikutusta kohteeseen.

Kartta 17. Kohde Majantaustan haka. Aiempi rekisteriportaalin kohteen rajausta punaisena. Vuonna 2018 havaitut röykkiöt A-F sijaitsevat linjalla ja sen länsipuolella. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 33. Pyhäranta Majantaustan haka, röykkiö A. Koilliseen.

Kuva 34. Pyhäranta Majantaustan haka, röykkiö B. Pohjoisluoteeseen.

Kuva 35. Pyhäranta Majantaustan haka, röykkiö C. Pohjoisluoteeseen.

Kuva 36. Pyhäranta Majantaustan haka, röykkiö D. Taustalla röykkiö E. Koilliseen.

Kuva 37. Pyhäranta Majantaustan haka, röykkiö F. Eteläkaakkoon.

9. Kihlakallio

Mj-rekisteri:

Laji:	uusi kohde
Tyyppi:	kiinteä muinaisjäännös
Tyyppin tarkenne:	kivirakenteet
Ajoitus yleinen:	röykkiöt
Lukumäärä:	pronssikausi
Rauhoitusluokkaehdotus:	1
	2

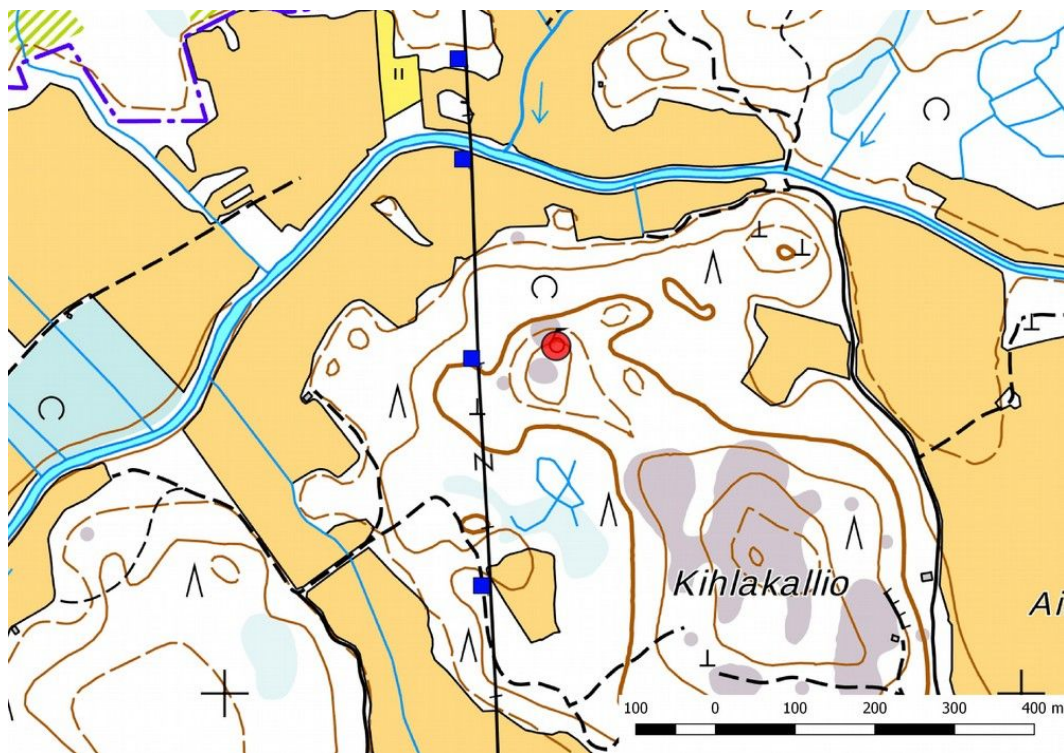
Paikkatiedot:

Karttanumerot:	M3133R
TM35-lehtijako	1131 09 Pyhämaa
vanha yleislehtijako	Pyhäranta
Kunta:	P: 6772437.969 I: 205416.063
Koordinaatit:	z n. 25 m mpy

koord.selite:	Röykkiön keskikoordinaatit
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	-

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Pyhämaan kirkosta 6,9 km pohjoiskoilliseen.

Kuvaus: Kiviröykkiö sijaitsee Kihlakalliolla kalliopohjaisessa mäntymetsässä. Kohde on kooltaan 4x4x0,7 metriä. Röykkiön eteläosassa on isojen luonnonkivien muodostama puoliympyrä, jonka sisään röykkiö osittain on rakennettu. Kohde sijaitsee selkeästi voimajohtolinjan itäpuolella ja linjan uusimistyöllä ei ole vaikutusta kohteeseen.

Kartta 18. Kohde Kihlakallio. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 38. Kohde Kihlakallio. Koilliseen.

10. Pahaistenkirkonmäki

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	1000005394
<i>Tyyppi:</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Tyyppin tarkenne:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	säilytyskuopat
<i>Lukumäärä:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	>30
	2

Paikkatiedot:

<i>Karttanumerot:</i>	
TM35-lehtijako	M3133R
vanha yleislehtijako	1131 11 Laitila
<i>Kunta:</i>	Laitila
<i>Koordinaatit:</i>	P: 6766217 I: 205391
	z 40-45 m mpy
<i>koord.selite:</i>	röykkiömäisen rakenteen keskikoordinaatit (rakenne 7)
<i>Inventointimenetelmät:</i>	pintahavainnointi
<i>Aiemmat löydöt:</i>	-
<i>Inventointilöydöt:</i>	-
<i>Aiemmat tutkimukset:</i>	K. Lesell 2009 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Laitilan kirkosta 8,6 km luoteeseen.

Kuvaus: Kohde sijaitsee Seppälän kylässä, Meritien pohjoispuolella kohoavalla Pahaistenkirkonmäellä 1,3 km Meritien ja Väkkäräntien risteyksestä länsiluoteeseen. Pahaistenkirkonmäki on erittäin kivikkoinen alue, jossa on pirunpeltoa. Lapset ovat Kreetta Lesellin saamien tietojen

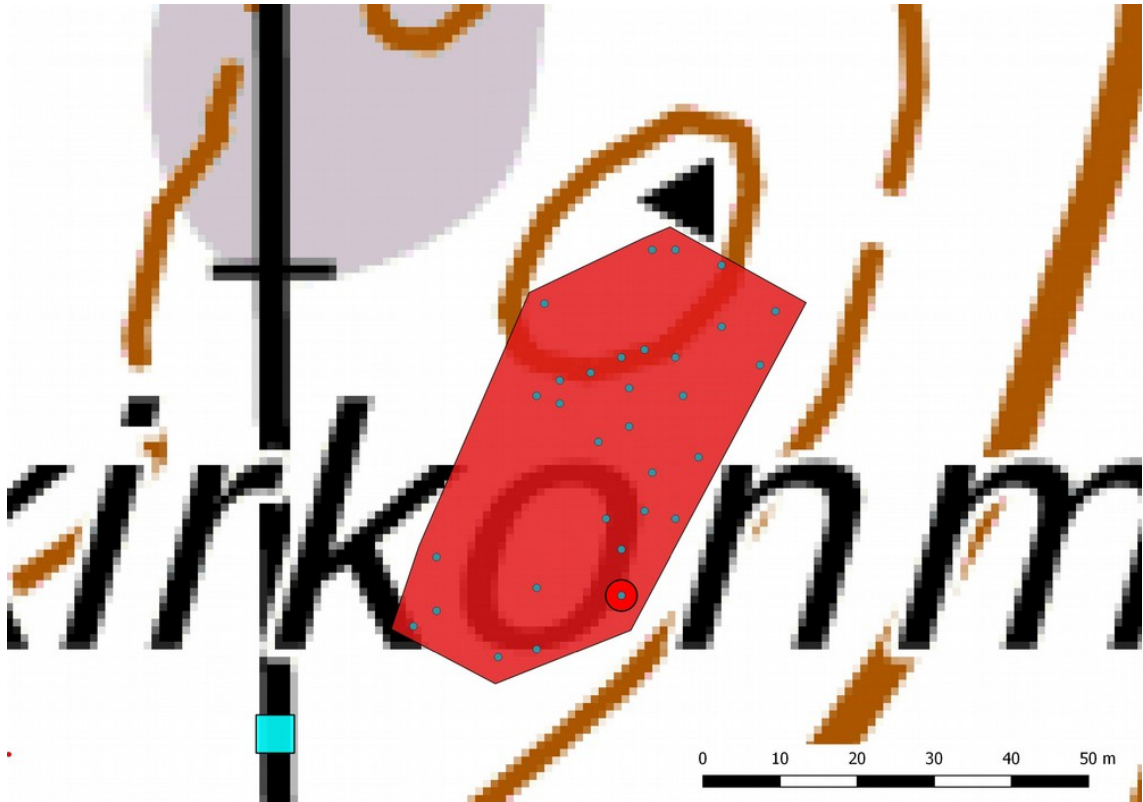
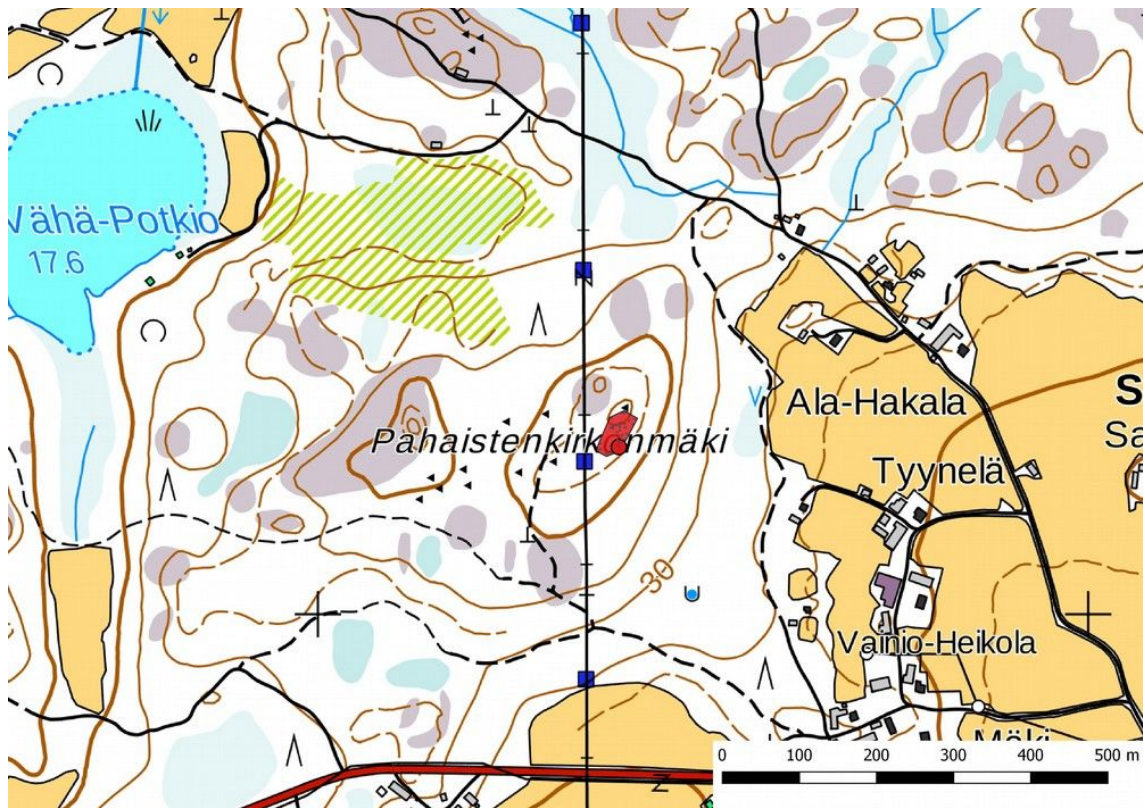

mukaan kaivelleet pirunpeltoa 1950-luvulla ja löytäneet useita luurankoja, joita he ovat keränneet ja vieneet kouluun nähtäväksi. Luiden tarkka löytöpaikka tai niiden myöhempi säilytyspaikka ei ole tiedossa. Joidenkin tietojen mukaan kivikosta olisi löytynyt myös miekka, mutta sen löytöpaikka on peltoaukean reunassa, mäestä 250 m kaakkoon.

Laaja pirunpelto sijaitsee korkealla kalliolla, voimajohtolinjasta itään. Se ulottuu linjalle, mutta ei nykyisten pylväiden paikoilla. Pirunpellossa on runsaasti erikokoisia kuoppia, joista suurin osa vaikuttaisi ihmisen tekemiltä. Osa kuopista on yli metrin syvyisiä, toisinaan useampia kuoppia on jossakin vaiheessa yhdistetty. Todennäköisesti suurin osa kuopista on historiallisen ajan säilytyskuoppia, mutta jotkut niistä muistuttavat pirunpeltoon tehtyjä hautaröykkiöitä. Oheisessa listauksessa on paikannettu vain kuopista selkeimmät (31 kpl). Kohdekoordinaatit on muutettu.

	P	I	
1	6766210	205380	kuoppa, koko 2x1,5x0,5m
2	6766209	205375	2 kuoppaa yhdessä, koko 5x3x1m
3	6766215	205367	kuoppa, koko 1x0,5x0,4m
4	6766213	205364	kuoppa, koko 1x0,5x0,4m
5	6766222	205367	kuoppa, koko 1,5x1x0,5m
6	6766218	205380	kuoppa, koko 1,5x1x0,5m
7	6766217	205391	röykkiö, keskellä kuoppa, röykkiön koko 3x3x0,5m
8	6766227	205389	kuoppa, koko 2x1,5x1m
9	6766223	205391	kuoppa
10	6766228	205394	kuoppa
11	6766227	205398	kuoppa
12	6766233	205395	kuoppa
13	6766237	205388	kuoppa
14	6766239	205392	kuoppa
15	6766235	205401	kuoppa
16	6766243	205399	kuoppa
17	6766248	205398	kuoppa
18	6766244	205392	kuoppa
19	6766248	205391	kuoppa
20	6766249	205394	kuoppa
21	6766246	205387	kuoppa
22	6766245	205383	kuoppa
23	6766242	205383	kuoppa
24	6766243	205380	kuoppa
25	6766255	205381	kuoppa, koko 1x1x0,6m
26	6766252	205404	kuoppa
27	6766247	205409	kuoppa
28	6766254	205411	kuoppa
29	6766260	205404	kuoppa
30	6766262	205398	kuoppa
31	6766262	205395	kuoppa

Pirunpelto ulottuu osittain voimajohtolinjan alle. Siltä ei linjan alueelta havaittu varastokuoppia tai muitakaan ihmisen tekemiä rakenteita. Lähin suunniteltu voimalinjan pylvään sijoituspaikka sijaitsee n. 20 m lounaaseen muinaisjäänneksi rajatusta alueesta ja kuopparakenteesta. Muinaisjäännealue näkyvöitettävä ja huomioitava rakentamisen aikana.

Kartat 19 a-b. Kohde Pahaistenkirkonmäki. Ehdotus aluerajaukseksi punaisena. Havaitut rakenteet sinisenä pisteenä, kohdekoordinaatit punaisena ympyränä. Voimalinjan uusi pylväs-paikka turkoosina neliönä. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Pahaistenkirkonmäen aluerajaus ja havaitut kohteet ortokuvalla. Suunniteltu uusi pylväspaikka sinisenä neliönä. Ortokuva Mml 04/2019.

Kuva 39. Rakenne 7, röykkiömäinen kohde pirunpellossa kohteessa Pahaistenkirkonmäki. Koilliseen.

11. Hiekka

Mj-rekisteri:

Mj-rekisteri: 1000005395
Laji: muu kohde (rekisteriportaalissa kiinteä muinaisjäänös)
Tyyppi: kivirakenteet
Tyyppin tarkenne: rökkiöt
Ajoitus yleinen: moderni
Lukumäärä: 2
Rauhoitusluokkaehdotus: -

Paikkatiedot:

Karttanumerot:
TM35-lehtijako M3133R
vanha yleislehtijako 1131 11 Laitila
Kunta: Laitila
Koordinaatit: Rökkiö A (tuhoutunut?) P: 6765913.068 I:205362.020
z n. 25 m mpy
Rökkiö B **P: 6765913.020 I:205374.021**
z n. 24 m mpy
Rökkiö C P: 6765902.987 I: 205338.018
z n. 24 m mpy

koord.selite: itäisin rökkiö (rökkiö B)
Inventointimenetelmät: pintahavainnointi
Aiemmat löydöt: -
Inventointilöydöt: -
Aiemmat tutkimukset: A-L Hirviluoto 1955 (inventointi)
S. Pihlman 1994 (inventointi)
K. Lesell 2009 (inventointi)

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Laitilan kirkosta 8,3 km luoteeseen.

Kuvaus: Kohde sijaitsee tien 12488 pohjoispuolella olevan pellon reunalla kivikkoisessa metsärinteessä. Pelto on tasainen savipelto, mutta kun maa alkaa nousta muuttuu maaperä hiekkaksi. Rinne kohoaa aina Pahaistenkirkonmäen kallioille ja pirunpellolle saakka. Kohde on aikaisemmin ollut irtolöytöpaikka, koska linjan itäpuolelta on löydetty miekka, jonka tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetä. Alun perin sen on arveltu löytyneen pirunpellosta, mutta myöhemmissä tutkimuksissa on todettu, että se todennäköisesti on löytynyt alemmaa, nyt löydettyjen rökkiöiden itäpuolelta.

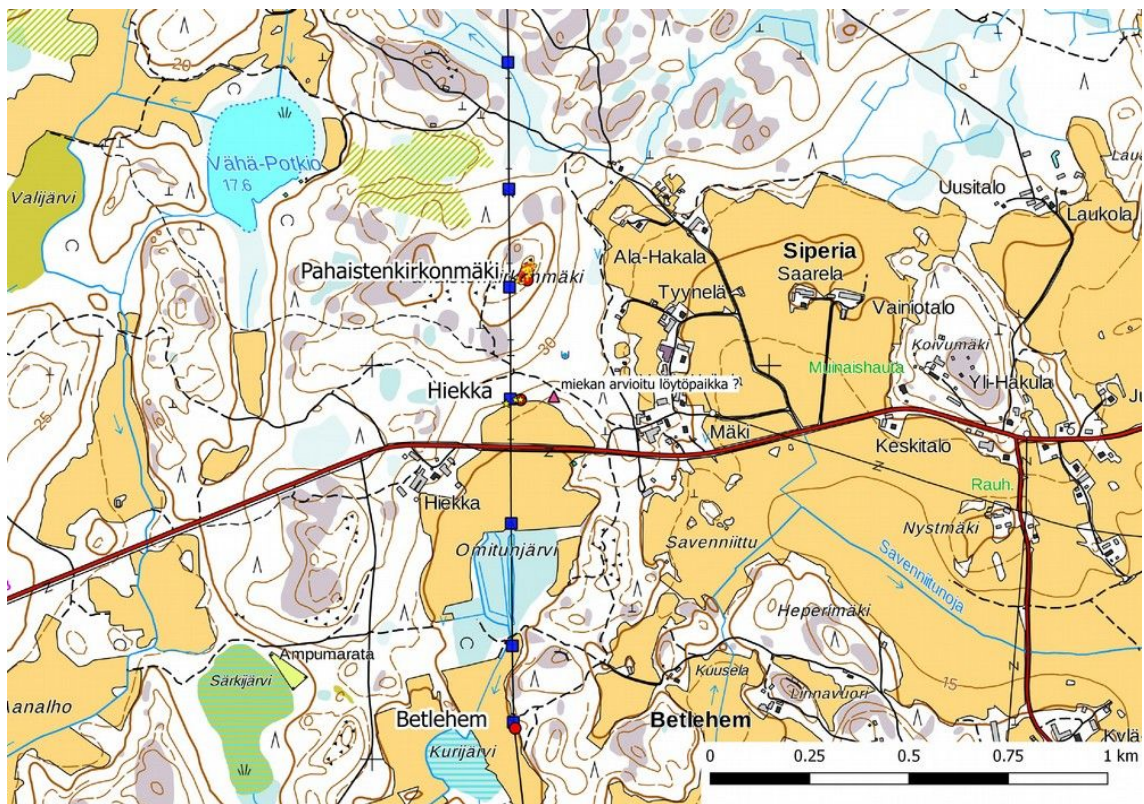
Rökkiö A on Kreetta Lesellin mukaan (2009) sijainnut lähimpänä peltoa. Se oli noin 1x1,5 m:n kokoinen, tiivis ja soikean muotoinen. Sen kivet olivat 10-20 cm:n kokoisia. Rökkiötä ei paikannettu Lesellin osoittamissa koordinaateissa, paikalla oli vain luontaista kivikkoa vailla selkeitä rakenteita. Koordinaattien osoittama paikka (P: 6765925, i: 205363) ei myöskään topografiansa puolesta sovi kuvaukseen lähimpänä peltoa sijaitsevasta rökkiöstä. Onkin todennäköistä, että rökkiön sijaintitietoja syötettäessä on tapahtunut virhe, jolloin rökkiön sijainti on siirtynyt 10 metriä liikaa pohjoiseen. Asian tekee ongelmalliseksi se, että mikäli tämä tulkinta rökkiön sijainnista pitää paikkansa on rökkiö nykyään tuhoutunut. Topografisesti paikka sopisi Lesellin maastokuvaukseen, mutta paikalla on vain kaivinkoneella tehty kuoppa (p: 6765913, i:205362). Siinä ollut maa-aines (ja mahdolliset kivet) on ilmeisesti käytetty täyteaineena kohteen pohjoispuolelle rakennetun puiden säilytysalueen tasanteen rakentamiseen.

Rökkiö A on ilmeisesti tuhoutunut, ainakaan sitä ei havaittu vuoden 2009 inventointiraportissa mainituissa koordinaateissa. Valokuvien ja kohdekuvauksen perusteella kyse on todennäköisesti ollut peltorökkiöstä.

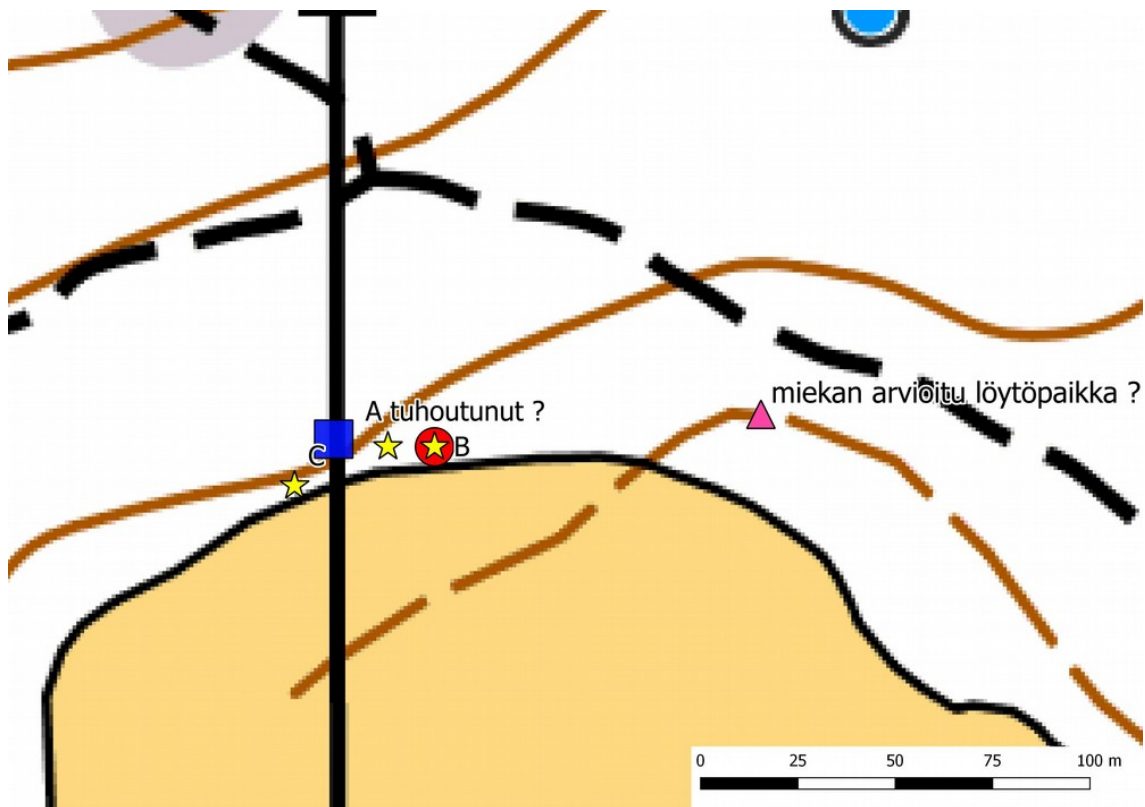
Röykkiö B on pelloilta lähtevän vanhan metsittyneen tien itäpuolella. Se on todennäköisesti melko uusi ja mahdollisesti syntynyt tien teon ja/tai pellonraivauksen yhteydessä. Se on kooltaan 3x5m, soikean muotoinen ja yli metrin korkuinen. Kivien koko vaihtelee alle 20 cm:n kokoisista kivistä lähes metrin kokoiisiin. Kohde sijaitsee linja-aukeaman itäpuolella.

Röykkiö C on epämääräisen kokoinen ja sijaitsee aivan pellon laidalla. Koko on 5x10 metriä, korkeus lähes metrin. Isoimmat kivet ovat yli puolimetrisiä, onkin todennäköistä, että kyseessä on luonnonkivikko, jonka päälle on pelloilta lisätty kiviä. Kohde sijaitsee linja-aukealla, linjan länsipuolella.

Röykkiö A on ilmeisesti tuhoutunut, röykkiöt B ja C sijaitsevat n. 15-25 metrin etäisyydellä suunnitellusta pylväspaikasta. Paikalta ei havaittu sellaisia arkeologisia rakenteita, jotka tulisi huomioida linjan uudistamistyössä. Miekan löytöpaikka on epävarma ja se sijaitsee yli 100 m itään linjasta, linjan uudistamisella ole vaikutusta myöskään löytöpaikan alueeseen.

Kartta 20. Kohteen Hiekka sijainti, lähistön kohteet Pahaistenkirkonmäki ja Betlehem merkitty myös kartalle. Suunnitellut uudet pylväspaikat sinisenä neliönä. Taustakartta Mml 4/2019.

Kartta 21. Kohde Hiekka. Röykkiöiden sijainti tähtenä, kohdekoordinaatit punaisena ympyränä (röykkiö B). Miekan löytöpaikka on epävarma. Suunniteltu voimalinjan pylväspaikka sinisenä neliönä. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 40. Kohde Hiekka, kuva kohdasta, jossa röykkiö A ilmeisesti on sijainnut. Pohjoisluoteeseen.

Kuva 41. Kohde Hiekka, röykkiö B. Eteläkaakkoon.

Kuva 42. Laitila Hiekka, röykkiö C.

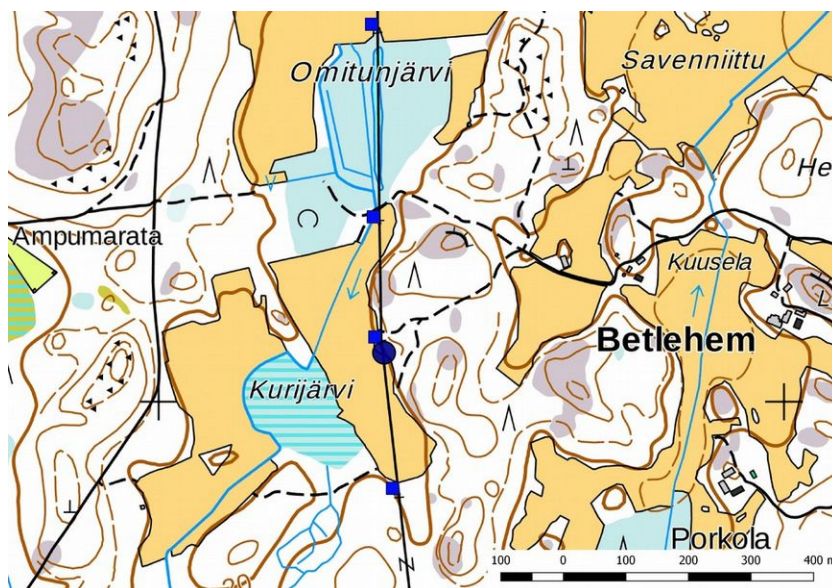
12. Betlehem

Mj-rekisteri:	1000015358
Laji:	muu kohde (rekisteriportaalissa mahdollinen muinaisjäänös)
Tyyppi:	kivirakenteet
Tyyppin tarkenne:	rakennusten perustukset
Ajoitus yleinen:	moderni
Lukumäärä:	1
Rauhoitusluokkaehdotus:	-
Paikkatiedot:	
Karttanumerot:	M3133R
TM35-lehtijako	1131 11 Laitila
vanha yleislehtijako	Laitila
Kunta:	Laitila
Koordinaatit:	P: 6765078.916 I: 205360.355
	z n. 25 m mpy
koord.selite:	latomuksen keskikoordinaatit
Inventointimenetelmät:	pintahavainnointi
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Aiemmat tutkimukset:	K. Lesell 2009 (inventointi)

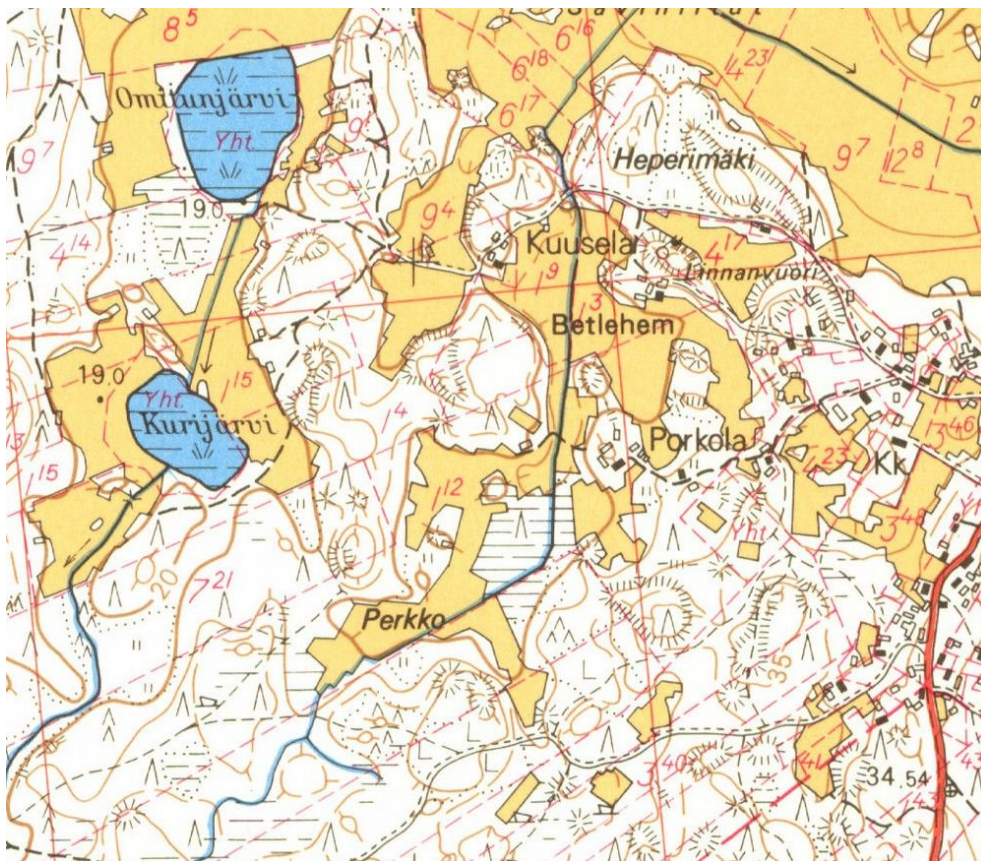
Maastotiedot: Kohde sijaitsee Untamalan kirkosta 3,9 km länsiluoteeseen.

Kuvaus: Kohde sijaitsee Kurijärven lähellä olevan pellon itäpuolella metsärinteessä, muutamman metrin päässä pellon reunan kulmasta. Latomus on lähinnä suorakaiteen muotoinen ja noin 3x4 m kokoinen muistuttaen talonpohjaa. Perustuksen sisällä ei ole merkkejä tulisijasta, kyseessä on siten ladon tai kylmävaraston perustusten jäänteet. Vuoden 1968 peruskartassa paikan läheisyyteen on merkitty heinälato, jonka läheisyydessä suhteellisen lähellä on ollut kaksi muuta heinälatoa. Vuoden 1984 peruskartalla vain pohjoisin heinäladoista on enää merkittynä, nyt kyseessä oleva heinälato on siis purettu vuosien 1968 ja 1984 välillä mikäli kyseessä on vuoden 1968 kartassa merkitty kohde. Muista karttaan merkityistä heinäladoista ei maastossa havaittu selviä merkkejä.

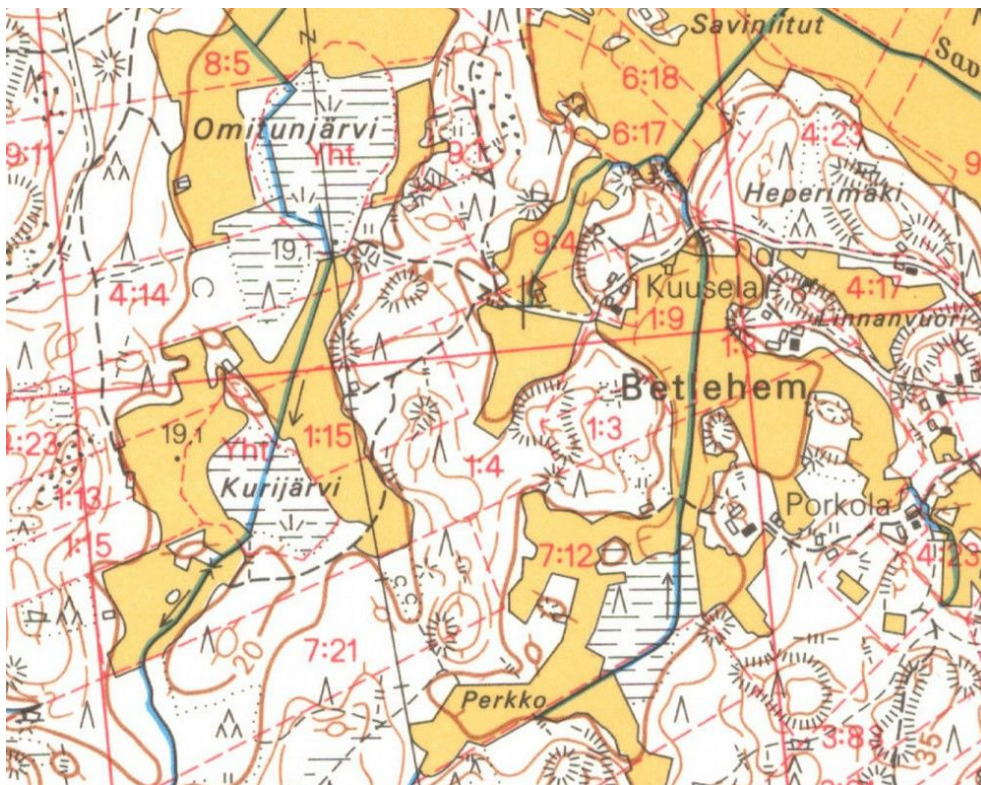
Ladon perustus sijaitsee runsaat 10 m kaakkoon uudesta voimajohtopylvään sijoituspaikasta. Paikalla ei havaittu arkeologisia rakenteita, jotka tulisi huomioida linjan uudistamistyössä.

Kartta 22. Kohde Bethlehem merkitty sinisellä pallolla.
Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kartta 23. Vuoden 1968 peruskartassa Betlehemin heinälato oli vielä merkittynä.

Kartta 24. Vuoden 1984 peruskartassa nyt kyseessä olevaa kohdetta ei enää ole merkitty.

Kuva 43. Heinäladon perustuskivet kohteessa Laitila Betlehem. Koilliseen.

13. Pihlava

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	895010006
<i>Tyyppi:</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Tyyppin tarkenne:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	röykkiöt
<i>Lukumäärä:</i>	metallikausi
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	2
	2

Paikkatiedot:

<i>Karttanumerot:</i>	L3244R
TM35-lehtijako	113110
vanha yleislehtijako	Uusikaupunki
<i>Kunta:</i>	P: 6756786,000 I: 204825,000
<i>Koordinaatit:</i>	z n. 26-27 m mpy
<i>koord.selite:</i>	Isomman röykkiön keskikoordinaatit
<i>Inventointimenetelmät:</i>	ei tarkastettu

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

1964 Matti Huurre, inventointi

2017 Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz, inventointi

Maastotiedot: Laitilan puolella sijaitsevasta Rohijärvestä n. 530 m ja Pihlavan talosta n. 440 m etelään metsässä laajan kallionalueen pohjoisreunalla.

Kuvaus: Röykkiön halkaisija on 7 m ja se on pyöreä. Röykkiötä on pengottu, vaikka siinä ei ole kuoppaa.

Inventointi 2017: Kohde oli ennallaan. Röykkiön lounaispuolella on pienempi röykkiö, jonka halkaisija on noin 2 m. Noin 30 m etelään on vanha rajamerkki ja siihen liittyvät viisarikivet (kohde Pihlava 3). Pihlava 2:n röykkiökohde sijaitsee n. 250 m koilliseen.

2019: Etäisyys muinaisjäännösalueesta lähimpään suunniteltuun voimalinjan pylväspaikkaan on n. 40 m . Voimalinjan uudistamistyöllä ei ole vaikutusta kohteeseen.

Kartta 25. Pihlavan raja- ja kohdekoordinaatit punaisena. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 44. Röykkiö luoteeseen (kuvattu vuonna 2017).

14. Pihlava 2

Mj-rekisteri:

<i>Laji:</i>	1000031057
<i>Tyyppi:</i>	kiinteä muinaisjäännös
<i>Tyyppin tarkenne:</i>	kivirakenteet
<i>Ajoitus yleinen:</i>	röykkiöt
<i>Lukumäärä:</i>	ajoittamaton
<i>Rauhoitusluokkaehdotus:</i>	1
	2

Paikkatiedot:

<i>Karttanumerot:</i>	
TM35-lehtijako	L3244R
vanha yleislehtijako	113110
<i>Kunta:</i>	Uusikaupunki
<i>Koordinaatit:</i>	P: 6756970.999 I: 204986,000
	z n. 27 m mpy

koord.selite:

gps-mittaus

Inventointimenetelmät:

ei tarkastettu

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

2017 Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz, inventointi

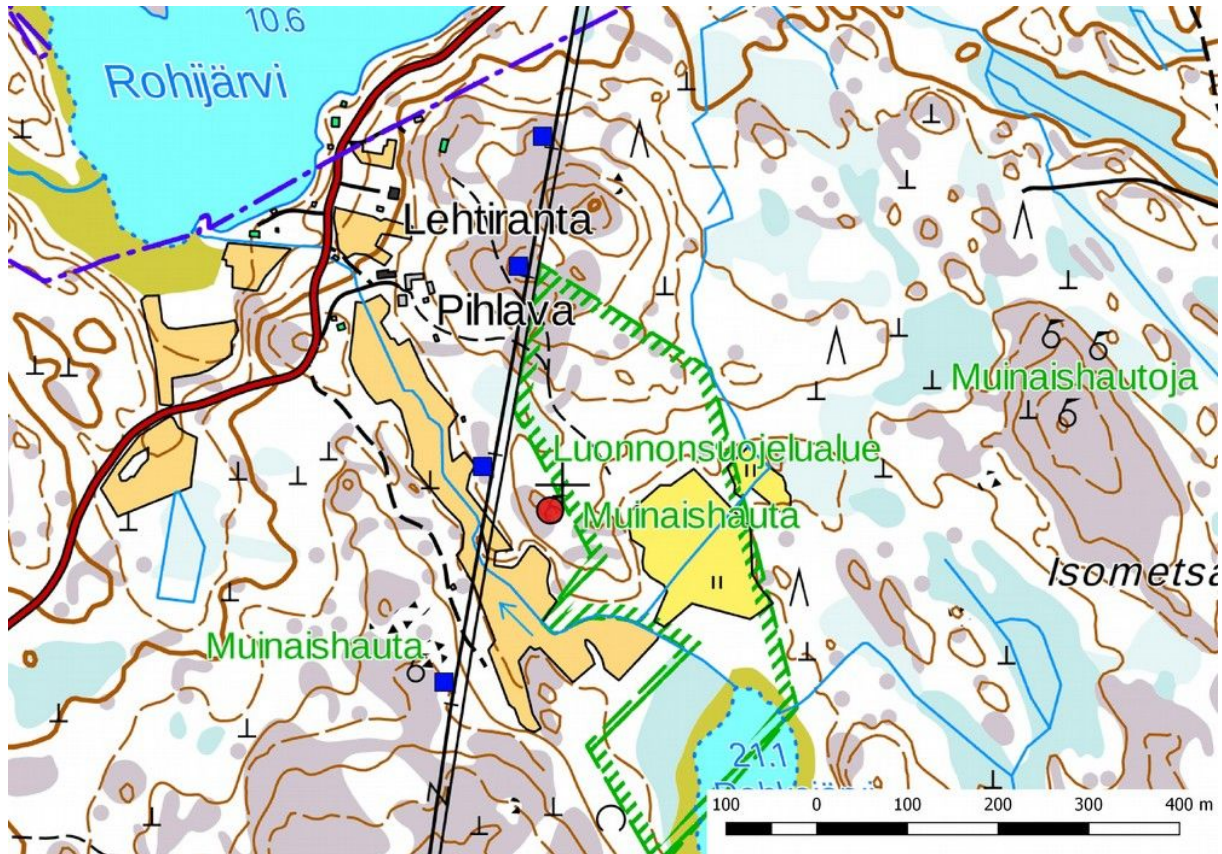

Maastotiedot: Laitilan puolella sijaitsevasta Rohijärvestä n. 450 kaakkoon ja Pihlavan talosta n. 300 m eteläkaakkoon.

Kuvaus:

Inventointi 2017: Röykkiö sijaitsee kapean korkean kalliokohoaman kaakkoispäässä, se on pitkulainen, mitat ovat n. 11 x 4,5 m, korkeus 0,6 m. Sen kaakkoispäässä kivet ovat vierineet rinnettä alas. Röykkiö on sammalen ja jäkälän peittämä. Ympäristö alempana on kivinen. Kohde on merkitty muinaisjäännösmerkillä peruskartalle.

2019: Röykkiö sijaitsee lähimmästä voimalinjan suunnitellusta pylväspaikasta n. 90 m kaakkoon. Voimalinjan uudistamistyöllä ei ole vaikutusta kohteeseen.

Kartta 26. Pihlava 2, kohdekoordinaatit punaisena. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 45. Röykkiö luoteeseen (kuva vuodelta 2017).

15. Pihlava 3

Mj-rekisteri:

1000031151

Laji:

muu kulttuuriperintökohde

Tyyppi:

kivirakenteet

Tyyppin tarkenne:

rajamerkit

Ajoitus yleinen:

historiallinen/1700-luku

Lukumäärä:

1

Rauhoitusluokkaehdotus:

-

Paikkatiedot:

Karttanumerot:

L3244R

TM35-lehtijako

113110

vanha yleislehtijako

Kunta:

Uusikaupunki

Koordinaatit:

P: 6756772,000 I: 204790,000

z n. 26 m mpy

koord.selite:

gps-mittaus

Inventointimenetelmät:

ei tarkastettu

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

1964 Matti Huurre, inventointi

2017 Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz, inventointi

Maastotiedot: Laitilan puolella sijaitsevasta Rohijärvestä n. 540 m ja Pihlavan talosta n. 460 m etelään metsässä laajan kallionalueen pohjoisreunalla. Kohde sijaitsee raportin kohteen nro 14 Pihlava rajauksen sisällä.

Kuvaus: Inventointi 2017: mahdollinen isonjaon aikainen rajamerkki ja sen lounaispuolella viisarikivet.

2019: Kohde sijaitsee lähimmästä suunnitellusta pylväspaikasta n. 80 m länteen ja se ei vaarannu linjan uudistamistyössä.

Kartta 27. Pihlava 3, kohdekoordinaatit punaisena, kohteesta koilliseen sijaitsevien muinaisjäännösmerkkien kohdalla sijaitsevat kohteet Pihlava ja Pihlava 2. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 46. Viisarikivet koilliseen (kuva vuodelta 2017).

16. Puolimatkankalliot

Mj-rekisteri:

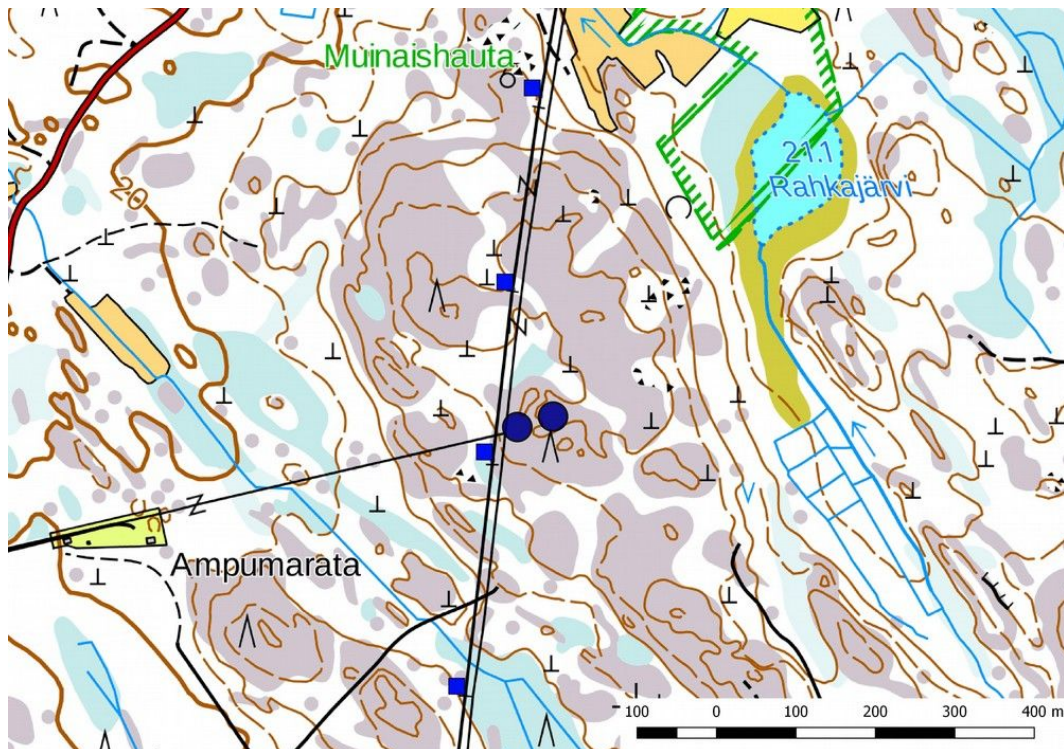
Laji:	-
Tyyppi:	muu kohde
Tyyppin tarkenne:	kivirakenteet
Ajoitus yleinen:	rajamerkit
Lukumäärä:	moderni
Rauhoitusluokkaehdotus:	2
	-

Paikkatiedot:

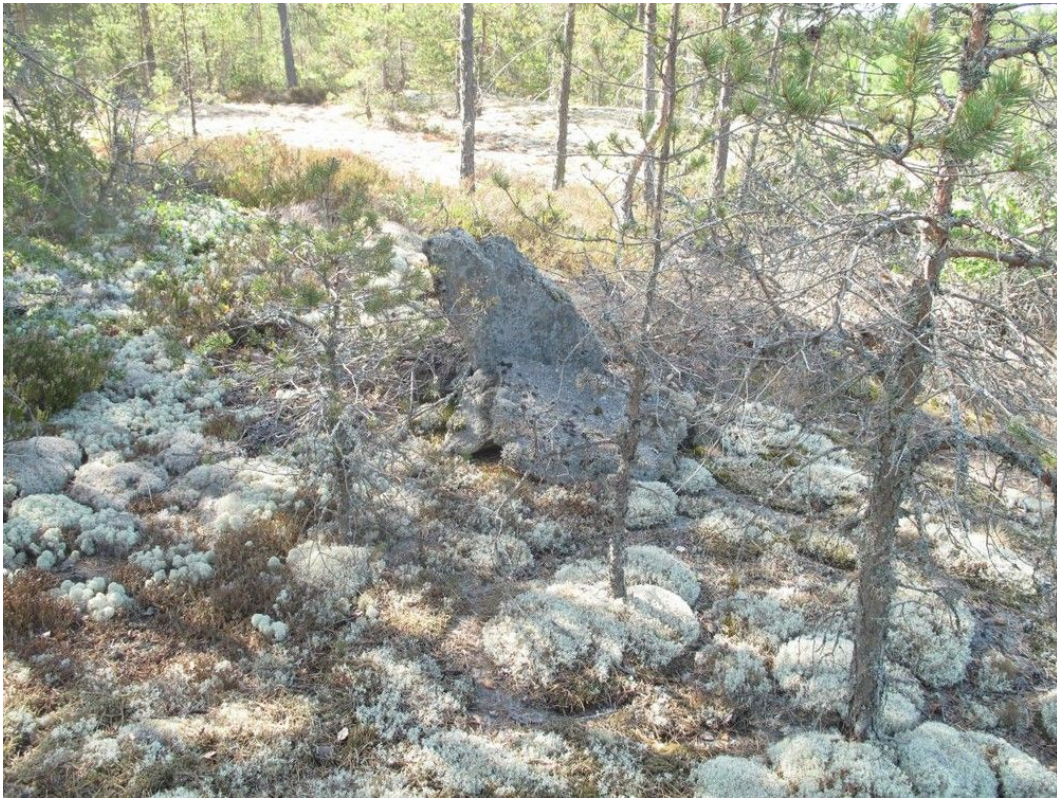
Karttanumerot:	L3244R		
TM35-lehtijako	1131 10 Kalanti		
vanha yleislehtijako	Uusikaupunki		
Kunta:	rajamerkki 1	P: 6756354.074	I: 204848.862
Koordinaatit:	z n. 35 m mpy		
	rajamerkki 2	P: 6756365	I: 204895
	z n. 35 m mpy		
	rajamerkki 1		
koord.selite:	pintahavainnointi		
Inventointimenetelmät:	-		
Aiemmat löydöt:	-		
Inventointilöydöt:	-		
Aiemmat tutkimukset:	-		

Maastotiedot: Kohde sijaitsee Kalannin kirkosta 1,9 km pohjoiskoilliseen.

Kuvaus: Kivistä ladotut rajamerkit sijaitsevat Puolimatkankallioilla voimajohtolinjan itäpuolella kalliopohjalla. Nykyäänkin edelleen käytössä olevat pienemmät rajamerkit eivät ole muinaisjäännöksiä. Paikalla ei ole arkeologisia rakenteita, jotka tulisi huomioida linjan uudistamistyössä.

Kartta 28. Kohde Puolimatkankalliot. Rajamerkit sinisillä palloilla. Pohjana Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 04/2019.

Kuva 47. Rajakivi 1 kohteessa Puolimatkan kallioid. Koilliseen.

Kuva 48. Rajakivi 2 kohteessa Puolimatkan kallioid. Koilliseen.

10. Aineistoluettelo

Kirjallisuus:

Alanen, Timo ja Kepsu, Saulo 1989. Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805. Helsinki

Hatakka, Lassi & Glükert, Gunnar 2000. Calibration curves representing shore displacement of the Baltic based on radiocarbon ages in the Karjaa, Perniö, Turku, Mynämäki and Laitila areas, SW Finland. Teoksessa Sites and Settlements (ed. A. Nissinaho). Turku 3-14.

Kivikoski, Ella 1971. Turun seudun esihistoria. Kivikaudesta noin vuoteen 1150. Turun kaupungin historia kivikaudesta vuoteen 1366. Turku, 1-110.

Lehtonen, Kaisa 2000. Iron Age settlement in the river Aurajoki valley: Its pattern and relation to the settlement of historic times. Teoksessa Sites and Settlements (ed. A. Nissinaho). Turku 44-83.

Oja, Aulis 1944. Keskiajan ja 1500-luvun Maaria. Maarian historia I. Tampere.

Paasio Veikko 1979. Pyhämaan historia. Rauma.

Saloranta, Elina 2000. Iron Age colonization and land use in the river Vähäjoki valley of Turku (Maaria). Teoksessa Sites and Settlements (ed. A. Nissinaho). Turku 15-43.

Tallgren A.M. 1931. Suomen muinaisuus. Suomen historia I. Porvoo.

Digitaalinen aineisto:

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, pitäjänkartat,
<http://digi.narc.fi/digi/search.ka>

Arkistolaitos,
http://wiki.narc.fi/portti/index.php/Maanmittaushallituksen_uudistusarkisto

Geologian tutkimuskeskus,
http://www.gtk.fi/tietopalvelut/geologiset/kartta_aineistot/, <http://geomaps2.gtk.fi/geo/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön rekisteriportaali,
<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto,
<http://www.vanhakartta.fi/>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos,
<http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön tutkimusraportit,
<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>